The Lithuanian Weekly
'LIETUVA'
Published every Friday at Chicago. Ill.
Subscription in United States, Canada and Mexiko $2.00 per year.
Subscription to Foreign countries..... $3.00 per year.
Advertising rates on application.
We execute all kinds of Job and Book Printing and Translating in all modern languages.
Adress all communications to
A. OLSZEWSKI, Publisher,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

Sanvaitinis Laikrasztis
'LIETUVA'
Išeina kas Pétnyčią, Chicago, Ill.
Prenumerata Suvien. Valstijose, Kanadoje ir Mexike ant metų $2.00.
Kitose Viešpatystėse „ „ $3.00.
Prenumerata turi buti iš viršaus apmokama.
Apgarsinimų prekės gaunamos per laiką.
"Lietuvą" spaudina visokias Knygas, Konstitucijas ir visokius kitus drukus. Vertimus iš kitų kalbų atlieka kuogeriausiai.
Visuose reikaluose adresuokite teip:
A. OLSZEWSKIS,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

Nr. 38 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 18 Rugsėjo (September) 1903 m. Metas XI

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Viešpatystės departamentas Washingtone užmanė dabar Suvienytų Valstijų pasiuntinio urėdą Turkijoj pakelti į ambasadą. Turkija turėtų teipjau savo pasiuntinio urėdą Washingtone pakelti į ambasadą. Tą reikalą mato tame, kad Amerikos pasiuntinys Turkijoj tankiai yra priverstas užvilkinti atlikimą viešpatystės reikalų dėl tos priežasties, kad pirmutinystę visada turi užleisti kitų viešpatysčių ambasadoriams, kas, žinoma, Suvienytoms Valstijoms labai neparanku. Įsteigus amerikoniškąją ambasadą, viešpatystės reprezentaciją butų traktuojama ant lygios su kitų viešpatysčių.

Besitęsiant tirinėjimams iš priežasties susektų nedorybių pačtiniam departamente, išeina į aikštį kas syk naujos urėdninkų šelmystės ir suktybės. Dabar pasirodė, kad vakarinėse viešpatystės dalyse buvo susitvėrus net čiela kompanija, susidedanti vien iš pačto urėdninkų, kuri papirkimais įtekmingų urėdninkų Rytuose pasirupino apie paskyrimą iš viešpatystės iždo milžiniškų pinigų sumų ant nupirkimo kokių ten naujų, neva reikalingų pačtuose, aparatų, spynų, pačtinių skrynučių ir tt. Pasirodo vienog, kad tokių įtaisymų ten visai mažai reikėjo ir jų visai neįtaisyta, viešpatystės gi išduoti pinigai pasiliko pačtinių urėdninkų kišeniuose. Pereitą sanvaitę suareštuota 17 naujų prie tos plėšikų gaujos prigulinčių urėdninkų, bet ar jie taps atsakančiai pagal savo užsitarnavimą nubausti, nežinia. Sunku rasti Suvienytose Valstijose urėdus, kur urėdninkai ir nesuprantanti doros politikieriai ne vogtų viešų pinigų; tas piktas yra čia teip įsigyvenęs, kad rodos jis nė už didelį prasikaltimą nėra rokuojamas. Jei rastųsi koks doresnis urėdninkas, tai jis politikierių ir kitų savo sėbrų butų už mulkį paskaitytas, jeigu galėdamas vogti — ne vogtų!

Anglija.

Angliškame parlamente liberališkos partijos pasiuntinys Bryce pajudino klausimą dalykuose sukilimų Macedonijoj ir aštriai kritikavo neveiklumą ir bergždumą europeiškos dipliomatijos nuo laikų berlyniškojo traktato. Viešpatystės buto prezidentas Balfour, atsakydamas ant Bryce'o išvedžiojimų, nurodė, jog europeiškoji dipliomatija reikaluose įvykdymo tvarkos Macedonijos dalykuose susitinkanti su dideliais keblumas. Dabartiniai sukilimai, tai esą apsireiškimais senos ir giliai įsivyravusios ligos, todėl bandymai išgydyti ją ne teip lengvai galį nusiduoti. Balfour nurodinėjo, jog projektas švelnesnių reformų Macedonijoj, kokias su noru paremtų Anglija, turėtų geresnį pasisekimą. Maskolija ir Austrija tuose dalykuose esą labiausiai užinteresuotoms viešpatystėms, priderystė gi kitų Europos viešpatysčių esą paremti jų veikimą, ant kiek, žinoma, tie veikimai nesirišą su jų egoistiškais siekimais. Viešpataujanti Macedonijoj netvarka labai, esą, apsunkina įvykdymą ką nors naudingo ir atsakančio keliais proponuojamų reformų, kadangi revoliucijonierių buriai statą didžiausius keblumus įvykdinimui sudarytų Maskolijos ir Austrijos plianų, nors juos ir kitos viešpatystės esą parėmusios. Anglija gi iš savo pusės darysinti viską, ką galima, kad pertikrinti Turkijos valdžią apie reikalingumą laikyti savo kariaunas po aštria disciplina ir neduoti joms sauvališkai užpuldinėti ant gyventojų provincijose ir įvykinti kruvinas skerdynes. Tos, girdi, turkų įvykinamos skerdynės turi pasiliauti ne tik dėlei humanitariškų, bet teipgi — ir tai ypatingai — dėlei politiškų Turkijos interesų. Toje linkmėje, girdi, angliško rando įtekmė neturi pasiliauti ir nepasiliaus. Ant pasikėlėlių burių vienog Anglija savo įtekmės negalinti jokiu budu palaikyti, kadangi jų stengimais esą, pastatyti Macedonijos dalykus teip, idant visatinai tvarkai įvykdinti nebutų kitokio išėjimo, kaip tik per įsimaišymą į dalykus viešpatysčių Maskolijos arba Austrijos. Yra tai politika, kurios pasisekimui Anglijos randas anaiptol nepritariąs ir negeidžiąs; Anglijos rando politika buvus vedama teip, kad paremti Maskolijos ir Austrijos besistengimus įvesdinti Macedonijoj tokias fundamentališkas reformas ant suvedimo dalykų į tvarką, kokias tos viešpatystės proponavę. Teisybė, tos reformos toli da nėsą tokioms, kokias Anglija geistų tose šalyse matyti, vienog dabartinėj valandoj jos galinčios turėti geriausią pasekmę ant prašalinimo tose šalyse giliai įsišaknijusio pikto.

Nežiurint ant tokių Balfouro išvedžiojimų ir aiškinimų Anglijos rando politikos link Balkanų pussalio, Anglijos veikimai yra čia įžiurimi visai priešingai. Dipliomatiškose srityse tvirtinama, jog macedoniškame judėjime Anglijos šterlingai teipgi ne menką rolę lošia; Anglija ne tik nesipriešina, bet tiesiog geiste geidžia, kad Maskolija įsimaišytų į Macedonijos dalykus ir per tai įsipainiotų į karę su Turkija, kadangi tąsyk atsidarytų Anglijai platesnis laukas teip Indijose, Persijoj, kaip ir Mandžiurijoj, kur dabar Maskolijos šeimyninkavimai daug kenkia angliškiems interesams.

Balkanų pussalis.

Sutikus Turkijai ant visų reikalavimų, kokius Maskolija jai perstatė iš priežasties užmušimo konsuliaus Rostkovskio, rusiškoji laivynė likos iš turkiškų vandenų atšaukta į Sevastopolių.

Stovis dalykų Macedonijoj nė kiek nepasigerino, neatsimainė. Europeiškos viešpatystės su savo įsimaišymu į besiskerdžiančių tarpą visai nesiskubina, kadangi turi tam visokias kliutis, nedaleidžiančias umai ką nors pradėti. Turkija naudojasi da pilna valia antgesinimo maištų ir rengiasi pradėti energiškiau veikti ant įvykdymo reikalaujamų Europos viešpatysčių reformų, pasinaudodama tvirtesne sargyba, esančia po vadovyste europeiškų oficierų. Apart švedų, ant viršininkavimo reformuotos turkiškos žandarmerijos bus parkviesti Belgijos oficierai, ir su tuo mieriu sultonas jau atsišaukė į Belgijos randą, prašydamas parupinti jam reikalingą tam tikslui skaitlių oficierų. Nežiurint vienog ant to, negalima manyti, kad ramumas ant Balkanų pussalio greitai galėtų įvykti. Sukilimas macedoniškų bulgarų kas sykis plačiau užsidega, į pasikėlėlių eilias vis ir vis naujų liuosnorių pribuva. Teisybė, turkams pasisekė sumušti keletą žymesnių pasikėlėlių burių, atėmė keletą jų užimtų vietų, bet tai da nereiškia, kad turkai butų padarę kokį nors žingsnį ant suraminimo gyventojų. Kaipo kariška pajiega pasikėlėliai nėra nė teip drutti, nė gi turi gerą organizaciją. Bet jie menkais bureliais užpuldinėdami ir tuos užpuldinėjimus tankiai atkartodami iššaukia abelną neramumą, sumišimus, netvarką, kovą visų prieš visus. Svarbiausiu pasikėlėlių mieriu yra sutverti tokį dalykų stovį, kad jis priverstų kitas europeiškas viešpatystes įsimaišyti į juos su ginklu rankoj. Jiems visai neinasi apie tai, kad įgyti pergalėjimą ant turkiškų kariaunų — jie žino, kad tas jų menkoms kariškoms pajiegoms nėra galimu daigtu; bet už tai jie tai šen tai ten ardo ir naikina geležinkelius ir kitas susinešimo įtaisas, idant tuomi pridaryti europiečių pirklystei Turkijoj pragaištties ir priversti juos šauktis savo viešpatysčių pagelbos ir įsimaišymo. Jie degina ir naikina kaimus lygiai turkų apgyventus, kaip ir krikščionių, idant tokiu budu sukelti gyventojus, pastumėti juos prie kerštų, prie ginkluotų užpuolimų, prie skerdynių. Jiems tame darbe prigelbėja ne mažai privatiška ir pusiau oficiališka Bulgarijos presa, platindama po svietą baisingas žinias apie turkų skerdynes, apie kankinimus ir persekiojimus gyventojų. Jeigu palyginti tas bulgarų platinamas žinias su turkiškoms, kaipogi ir su pranešimais europeiškų konsulatų, tai pasirodo, kad apie visas tas skerdynes ir galvažudystes bulgarai daugiausiai tyčia prasimano, kad tik tais baisiais aprašymais galvažudysčių pajudinti Europą. Bet juo ilgiau maištai nusitęs Macedonijoj, juo didesnis grasina pavojus kad tas, kas šiandien yra pasikėlėlių išmislijama, gali su laiku pereiti į tikrą teisybę, taigi kad panašios skerdynės ištikro galės užgimti. Turkiški gyventojai jug negali duotis savę be jokio pasipriešinimo skersti pasikėlėliams, ir kadangi valdžia neįstengia juos visur apginti, iš antros vėl pusės neišdrįsta su atsakančia energija stoti į kovą su pasikėlėliais, idant tuomi nesuteikti skelbiamoms bulgarų pasakoms teisybės pobudžio, tai skerdžiamiejie turkiški gyventojai patys pradeda veikti ant savo apsigynimo nuo užpuolikų ir iš pagiežos pradeda kai-kur bulgariškus kaimus deginti. Tolygiam kaip turkai padėjime randasi ir krikščioniški Macedonijos gyventojai, kurie nenorėjo prisidėti prie pasikėlėlių: revoliucijonieriai persekioja juos ant lygios su turkais. Dabar pasakojama, buk jau ir serbai, grekai ir net patys turkai, išvesti iš kantrybės dėlei nuolatinių persekiojimų ir stokos apgynimo iš šalies savo valdžių, pradeda prisidėti prie pasikėlėlių burių, bet ant kiek yra tame paskale teisybės, nežinia; žinoma vienog yra, kad grekų valdžia pasiskundė jau Europos viešpatystėms ant tų žiaurių persekiojimų žmonių ir naikinimų grekiškų turtų, ir kad Belgrade, kur iki šiol abejutiškai ant tų dalykų žiurėta, pradeda jau žmonės judėti ir laikyti susirinkimus ant apšnekėjimo liudno padėjimo serbų Macedonijoj. Tas dalykas ne daug gero pranašauja.

Serbija.

Naujasis Serbijos karalius Petras matyti ne labai smagiame padėjime jaučiasi. Surištas iš visų pusių ir prigulmingas nuo naminių politiškų partijų, kurios neduoda jam nieko ant savo rankos pradėti, pasijuto jis aršiau negu nelaisvis. Tos dėl priežasties jis jau pradėjo galvoti, ar ne geriau butų jam visai nuo Serbijos sosto prasišalinti. Apimdamas sostą karalius turi but nesitikėjo, kad po keleto sanvaičių karališvimo prisieis jam pamislyti apie apleidimą jo, bet dabar jis mato, kad laikyti karalystės vadžias savo rankose jam truksta pajiegų, truksta energijos, kad šalį valdo ne jis, bet jo pavaldiniai, kurių rankose randasi ir jo paties likimas. Sulyg vienų pranešimų karalius Petras norįs apleisti Serbiją drauge su visa savo šeimyna ir varde visos šeimynos ant visados išsižadėti Serbijos vainiko ir tiesų prie jo. Sulyg kitų gi pranešimų karalius norįs Serbijos vainiką pavesti savo vyriausiam sunui, kuriam butų duoti trįs globėjai-regentai iki kol jis susilauktų pilnų metų.

Austro—Vengrija.

Vengrijoj užgimė politiškas krizis. Paskutiniame laike pradėta jau garsiai kalbėti apie atsisakymą Franciškaus Juozapo nuo sosto. Platinasi teipgi nuomonės, buk vengrų šalis turinti tiesą pati aprinkti sau karalių, ir nors politiškiejie vadai nieko da nešneka, bet kai-kurie laikraščiai pradėjo jau nurodinėti vengrams, kaipo kandidatą ant sosto, kunigaikštį Eitel Fritzą, antrąjį sunų vokiškojo ciecoriaus Wilhelmo.

Isz Lietuvos.

—o—

Iš Vilniaus.

Paskutiniame laike tarp miesto gyventojų, ypač tarp beturčių luomų, smarkiai pradėjo platintis kraujinė vidurių liga. Kad užbėgti tos ligos besiplatinimui, sanitariškoji komisija atsišaukė į dvasišką valdžią su prašymu prigelbėti jai platinti tarp žmonių sanitariškas instrukcijas, mokinant žmones iš sakyklų, kaip reikia užsilaikyti ir kokią geriausiai galima suteikti pagelbą ta liga sergantiems. Pagal komisijos surinktas žinias, kraujinė vidurių liga labiausiai yra prasiplatinus tarp neturtingų katalikiškų miesto gyventojų; tarp žydų tokie susirgimai labai retai pasitaiko.

Sanitariškoji komisija neseniai apžiurėjo keliolika kailių dirbtuvių Lukiškių priemiestyje. Nors iš oro pusės tos dirbtuvės išrodo vidutiniškai, bet vidui, kur reikia žmonėms dirbti, viskas yra didžiausioj netvarkoj. Kambariai prišvinkę, smirda, tamsus, pilni purvo, teip kad iš higieniškos pusės jie yra biauriausiame padėjime. Tose dirbtuvėse priegtam dirba daugybė vaikų. Darbas jų tęsiasi 10 ir daugiau valandų per dieną. Dirbant teip nehigieniškose aplinkybėse, teip ilgą ir sunkų darbą, tie vaikai išrodo lyg gyvi numirėliai. Ar sanitariškoji komisija ką nors darys, kad priversti dirbtuvių savininkus pagerinti tų nelaimingų vargdienių darbo sanlygas, nežinia. Gali but pasiganėdins tuomi, kad apžiurėjo viską, pranešė kaip kas yra ir ramiai paliks sau ant toliaus vargdienius ant išnaudojimo darbdaviams.

Paskutiniame laike telefonų tinklas Vilniuje gerokai išsiplatino. Telefonų abonentų tuo tarpu yra suviršum 500, valdžia surenka nuo besinaudojančių telefonais apie 40 tukstančių rublių per metus. Imama nuo abonentų mokestis už įrengimą ir naudojimą telefonų siekia 70—75 rublius. Kadangi surenkama dabar nuo abonentų suma uždengė jau visus iškaščius, išduotus ant įrengimo mieste telefonų, tai dabar projektuojama metinį abonementą besinaudojantiems sumažinti.

Tarp mokintinių, lankančių žydišką parapijinę mokyklą, prasiplatino škarlatina. Kad užbėgti tolesniam ligos besiplatinimui, sanitariška miesto komisija mokyklą ant tulo laiko uždarė.

Į Vilnių buvo atsilankęs sionistų galva, d-ras Herzel. Pasitiko jį žydai su didelėms ovacijoms, visos ulyčios nuo geležinkelio stacijos buvo žmonių kimšte užkimštos. Namuose žydų labdaringos draugystės „Cdoko gdoilo" pasitiko jį reprezentantai yvairių žydiškų įrėdnių, teipgi pribuvę iš Kauno sionistų reprezentantai, kur jam likos įteikta dovana — pluoštas iš šventraščio, aptaisytas brangioj aksomito dėžėj.

Tulas Žebrovski, radęs dvi dėžuti pripildytas piroksilinu, pradėjo vieną iš jų su vinim krapštyti. Iš to užgimė eksplijozija, kuri Žebrovskiui nutraukė du kairės rankos pirštu ir pavojingai sužeidė vieną akį.

Į Vilnių atvyko iš Odesos žinomas žydų istoriografas ir publicistas Dubnov. Atvažiavo jis čia su mieriu peržiurėti esančius Lietuvos archivuose lietuviškus ir lenkiškus dokumentus, kuriuose šis-tas yra paminėta apie žydų praeitį. Dubnov rašo plačią žydų istoriją, todėl tam savo veikalui jis tikisi rasti ne mažai medegos Lietuvos archivuose.

Iš Vilniaus gub.

Kaime Buniuose, Ašmėnų pavietyj, sudegė 17 ukininkų triobos. Ugnis užgimė nuo negerai įtaisyto kamino.

Bėgyje pirmos pusės liepos mėnesio visoj Vilniaus gubernijoj gaisrų buvo išviso 34, kurie užgimė: nuo negerai įtaisytų pečių ir netvarkoj užlaikomų kaminų — 1, nuo perkunijų — 28, nuo nežinomų priežasčių — 5. Ugnies padarytą pragaištį aprokuota ant sumos 23821 rub.

Netikėtų mirčių buvo išviso 22, tarp kurių griaustinio užmušta 11 žmonių; patžudysčių papildyta 3; vaikų nužudyta 1.

Vagysčių papildyta 12, pavogta visokių daigtų ant sumos 546 rub. 55 kap., grynais pinigais pavogta 797 rubliai 80 kap.

Arklių pavogė: Lydos pavietyj 1, Disnos, Vileikos ir Ašmėnų paviečiuose po 2. Pavogti Ašmėnų pav. arkliai likos sujieškoti ir sugrąžinti savininkams.

Išpuolę šįmet smarkus ledai tuluose Vilniaus gubernijos paviečiuose ukininkams daug blėdies pridirbo. Koniavos valsčiuje, Lydos pav. ledai pridirbo javams blėdies ant 1200 rublių; Disnos pavietyj ledai išmušė 144 deš. javų, padarydami pragaišties ukininkams ant 15510 rublių. Tame pat pavietyj antru syk iškritę ledai išmušė 128 deš. javų ant sumos 6867 rublių.

Per paskutinę sanvaitę liepos mėnesio Vilniaus gub. limpančioms ligoms susirgo gyvulių: sibyrišku maru Vileikos pavietyj susirgo ir pastipo 2 arkliai ir 2 karvės; keliose vietose Vileikos, Ašmėnų, Trakų ir Švenčionių pav. sibirišku maru susirgo 49 kiaulės, iš kurių 47 pastipo; influenca susirgo 5 arkliai; pasiuto 4 šunes, kuriuos užmušta.

Iš Minsko gub.

Pagal pagarsintas statistiškas žinias pradžioj šių metų skaitlius išpažįstančių katalikišką tikėjimą Minsko gubernijoj siekė 241397 žmones. Parapijinių katalikiškų bažnyčių Minsko gubernijoj yra 22, filiališkų 15. Apskritai imant, ant kiekvienos bažnyčios išpuola 6520 parapijonai.

Iš Vitebsko pav.

Nuolatiniai lytus teip išmirkė žemę, kad vietomis dirvos pavirto į tikras klampynes. Valymas vasarojų prie tokių aplinkybių visai negalimas, kadangi negalima su vežimais nuo laukų išvažiuoti, be to ir nukirsti javai negauna progos išdžiuti, kadangi kasdien lija. Ukininkai todėl labai dejuoja, nes jei ilgiau toks oras pasilaikys, tai vasarojai visai ant laukų pražus.

Iš Vitebsko.

Keliolikoj aptiekoriškų magazinų policija sukonfiskavo daugybę vodingų parvų, kurias pardavinėdavo pyragiams ir cukierninkams ant padailinimo pyragų ir cukrinių. Šeniau cukierninkai tokias parvas parsigabendavo iš Paryžiaus, paskutiniam vienog laike jie gaudavo jas čia pat vietiniuose aptiekoriškuose magazinuose už trigubai mažesnę prekę. Paryžinė firma todėl dabar apskundė falsifikatorius ant 100 tukstančių rublių atlyginimo.

Iš Mozerio, Minsko gub.

Upėj Prypetyj atrado vyriškio lavoną. Po ištirinėjimui pasirodė, kad tai yra lavonas neseniai kaszin kur dingusio policisto Muzičenkos. Nežinia, ar jis patsai sau galą pasidarė, ar kas nors kitas jam tame patarnavo.

Iš Zarasų pav., Kauno gub.

Dėlei nuolatinių lytų, nuvalymas nuo laukų žieminių javų surištas buvo su dideliu vargu. Grudai labai apgadinti. Kadangi lytus vis da nesiliauja, tai nežinia, kaip nusiduos valymas vasarojų ir ypatingai bulvių. Valant žieminius javus ukininkai buvo priversti gabenti juos namo naktimis po šiek-tiek sausesnės dienos, taigi gabeno juos tik truputį apdžiuvusius. Dabar pradėjo jau piauti vasarojus, kurie šįmet ne kaip labai užderėjo. Vanduo telkšo visur, žemesnėse vietose pasodintos bulvės visai sugedo, supuvo, teip kad jų nereiks nė kasti. Geresniame padėjime yra sodintos daržuose bulvės, kur lytus netiek daug užkenkė, kaip kad ant laukų sodintoms.

Iš Virbaliaus, Suv. gub.

Tulas panaktinis JonasPetris parėjo namo girtas ir pradėjo su savo pačia bartis. Besibarant jis teip įsiuto, jog stvėręs kirvį užsimojo ant savo moteries, bet vietoj jai, pataikė savo trijų metų sunui į galvą. Vaikas su perskelta galva ant vietos numirė, Petris-gi likos suareštuotas ir į kalėjimą nugabentas.

Iš Šakių, Naum. pav., Suvalkų gub.

Porą sanvaičių atgal sugrįžo iš Amerikos ukininko R. sunus, kurs su savim parsivežė ne mažai pinigų. Norėdamas vienog savo tėvams visai netikėtai pasirodyti ir tuomi juos labiau pradžiuginti, „amerikietis" pirma apsistojo kaimo karčiamoj, kur jis pasisakė, kuomi esąs, kiek pinigų parsivežęs, ir tirinėjo apie savo tėvus. Prieš vakarą jis sugrįžo namon ir, neišsiduodams tėvams, prašėsi nakvynės, kurią ir gavo; prie to jis davė suprast, kad jis turįs daug pinigų. Nuėjus jam gulti, šeimyninkė pradėjo vyrui įkalbinėti, kad jis pakeleivį nužudytų ir jo pinigus pasisavintų, bet vyras su pasibiaurėjimu jos užmačias atmetė. Tada moteris išsiuntė savo vyrą į karčiamą degtinės parnešt, kur jis ir dažinojo nuo karčiamninko, kad pakeleivis — jo sunus esąs. Nudžiugęs tėvas skubinos linksmas namo sunų pasveikinti, bet jau per vėlai sugrįžo: pasigodėjusi ant aukso moteris buvo britvą paėmusi ir savam sunui gerklę perpiovusi!

Iš Karčrudės (Tamošbudžio) valš., Suv. gub.

Pereitą rudenį ant valščiaus sueigos buvo apšaukta įsteigti mokyklą. Valščionys tuojau, be jokio apsimislijimo, norėjo priimti tą užmanymą ir džiaugės, galėsią geriaus mokintis. Tik atsirado keli vyrai, kurie pradėjo žmonėms išguldinėti p r a g a i š t i n g u m ą tos mokyklos ir visas sunkenybes jos užlaikymo. Suprato tai žmonės ir nepasirašė ant „prigovoro". Nepatiko tai ukininkui Gvazdinskui iš Valių, ir jis apskundė p. Daugėlą, buvusįjį sudžią — žmogų garsų iš jo teisingumo, — kad buk jisai sugundęs valščionis prieš valdžią. Ukin.

Padidinimas ugniavos mokesčių.

Suvalkų gubernijoj tapo padidinta mokestis už apsaugojimą triobų nuo ugnies. Ikišiol reikėjo mokėt nuo 100 rublių 40 kap., o dabar nuo 100 rub. reikalauja 94 kap. Suvalkų gub., kaip ir kitose vietose, apsisaugojimas nuo ugnies yra priverstinas.

Kvietiškio ir Šunckų valščiai neapsiėmė mokėt padidintą ugniavos mokestį ir išsiuntė po 3 deputatus su meldimu pas gubernatorių į Suvalkus, o jei ten nelaimės, tai keliaus į Varšavą, galutinai į Petrapilę. Žmonės, dėl pakėlimo mokesčių, yra labai pasipiktinę ir ketina neapsileisti. Ukin.

Iš Kamajų, Zarasų pav., Kauno gub.

Kamajų miestelio ukininkai ilgą laiką, nuo pat panaikinimo servitutų, veda bylą su dvaru grovų Pšezdieckių, vietinių magnatų, dėl ganyklų. Panaikinimas servitutų paliko ukininkus be ganyklų miškuose. Ir jiems prisiėjo striukai. Ant galo dvaras panorėjo atimti nuo ukininkų ir skynimus, kurie guli visai prie ukininkų žemės ir kur ukininkai nuo senų laikų ganė ir laikė tą vietą už savo.

Daugel metų ta byla traukės, daug padėjo savo kruvino skatiko ukininkai. Kiek prašymų prirašė, kiek sykių pasiekė Rokiškį (pas miravą), Zarasus (į sjezdą) ir Kauną — ir vis tai su keliais liudytojais, kuriuos reikėjo nuvežti, papenėti ir dar užmokėti už kelionę! Ta byla traukės, ėjo per visokias instancijas, tai su laimėjimu, tai su pralošimu. Ukininkai ganė po senovei tuose skynimuose, nes sudas neužtarė nė vieną nė kitą pusę. Teip štai ir pernai dvaras padavė ukininkus už ganymą ant sudo, bet miravas išteisino ukininkus. Nežiurint ant to, dvaras panorėjo spėka atimti paskutinį pievos kąsnelį. Reikia žinoti, juog kituose laukuose Kamajų miestelio visai nėra ganyklų, apart poros dešimtinių kelmuotų ir samanuotų pelkių. Yra dar lanka apie 20 deš., bet ji priguli dvarui. Kokiu budu ši puiki lanka, per kurią teka upė ir kuri guli pačiam viduryj ukininkų žemės, pakliuvo į dvaro rankas — negali suprasti. Šie tai skynimai tik ir prilaikė ukininkus Kamajų miestelio. Nustojus-gi skynimų, ukininkui tiesiog peilis — nors eik kalėdoti užsidėjęs krepšius, nes daugiaus vienos karvės, vieno arklio ir vienos avelės jau nebegalima laikyti.

Suprasdami tai ukininkai iš paskutinio stengės palaikyti prie savęs šiuos skynimus, neveizėdami ant didžių ir sunkių išdavimų. Jie vis turėjo viltį atgauti kada nors vėl į savo rankas tą žemės kąsnelį.

Teip pernai rudenyj išlošę bylą pas miravą, jie linksmi pargrįžo namon. Bet tas džiaugsmas neilgai traukės. Ant rytojaus dvaras suvarė daugybę medsargių (liesnikų) su žagrėms ir liepė arti skynimus. Ukininkai pamatę okį darbą persigando. Arti, — tai vistiek ką sunaikinti tas ganyklas. Matydami, jog čia teisingu keliu nieko nebegausi (priveikti ir-gi sunku, nes išviso yra tik 4 kiemai šiame miestelyj), ukininkai suvarė žydus, kurie ir pradėjo akmenimis svaidyti į arėjus. Šie paskutiniai matydami, jog čia greit galima likti su kiauru pakaušiu, nustojo arę. Tą dieną ukininkai nieko ir nedarė. Jie tikėjos, jog dvaras pabijos kruvos žydelių. Ant rytojaus spėjo tik praaušti, kaip pilnas skynimas prigužėjo dvaro tarnų, raitų, pėsčių, medsargių, laučųjų: vieni ėmė arti, kiti gi aplink lakstė raiti, triubojo, rėkė, šaukė. Ukininkai pamatę tokią gaują, atėjo pasiėmę moteris. Ką-gi buvo daryti prieš 200 žmonių ir daugybę raitų? Zydus dvaras papirko. Savųjų mažai, tik vyrai. Moterys, pasiėmusios skaras, mėgino skaromis baidyti arklius, bet tai nieko negelbėjo, raitiejie tuoj apstojo ir nedavė visai prisiartinti. Tad vienas ukininkas, Džiugelis, atsigulė ant vagos, norėdamas sutrukdyti darbą, bet pono tarnai varė tiesiog arklius. Pasikėlė barnės; bet

ką čia žodžiu be padarysi. Kad nuvaikyti visai šalin ukininkus, jie pradėjo tiesiog viršum joti, pusdami į triubas ir vaikydami nagaikomis. Teip medsargis Čepukas nagaika šėrė per veidą Džiugelienei, teko ir kitiems. Tokiu žvėrišku pasielgimu teip pergązdino Džiugelienę, jog ši biedna moteriškė ką tik Dievui dušios neatidavė: tris mėnesius ant patalo išgulėjo ir vos tik išliko gyva.

Matydami, jog čia nieko nebepadarys, nes medsargiai lyg žvėrįs pradėjo vaikyti žmones, du ukininku nuvažiavo į Rokiškį ir davė telegramą Kauno gubernatoriui. Teip-gi paėmė nuo asesoriaus popierų, kad nustotų arę. Bet pakol suvažinėjo ir kitus reikalus atliko, jau ir sutemo. Apart suspėjo tik pusę skynimo. Daugiaus jau nebearė. Kauno gubernatorius, gavęs telegramą, paliepė ištirti ant vietos posrėdnikui. Sis buvo atvažiavęs, sušaukė žmones, išklausinėjo ir išvažiavo.

Kas bus toliaus pamatysim. Rodos dvaro sauvalė ir laužymas įstatymų neturėtų likt valdžios neužtėmyti.

Naujienos.

Isz Prusų Lietuvos.

„Nauja Liet. Ctga." praneša, kad skirtas kandidatu ant pasiuntinio į viešpatystės seimą Butkeraitis nuo kandidaturos atsisakęs. Į jo vietą dabar lietuviškiejie konservatyvai žadą rinkti arba Toleikį, arba Miklovaitį.

Karaliančiuje socialdemokratai pradėjo smarkią agitaciją reikaluose skyrimų pasiuntinių į viešpatystės seimą. Neseniai jie čia laikė skaitlingą susirinkimą, ant kurio buvo apšnekėti teipgi reikalai socialistiško vice-prezidento parlamente; tame jie užgyrė tik tada rinkti savo vice-prezidentą, jei jam jokia kita pareiga ne bus uždėta, kaip tik tai, ko įstatymai ir parlamento tiesos reikalauja; bet jei prezidentas turėtų ir pas ciecorių lankytis, tai socialdemokratai savo vice-prezidento neturį skirti.

Pilkalnėj tulas pirklio gizelis nuėjo į priemiesčio prudą ir čia pasiskandino. Jau nuo seniau buvo patėmyta, kad jis ne visai sveiką protą turi, taigi gali but, kad labiau ligai išsiplėtojus jis patžudystę papildė.

Isz Amerikos.

Grasinęs prezidentą nužudyti.

SYRACUSE, N. Y. Ant denuncijacijų tulos senos bobos Smith likos čia suareštuotas 37 metų amžiaus Johann Miller. Boba mat pranešė policijai, buk Miller šiaip grasinęs prezidentui Rooseveltui: „Aš prezidentą nušausiu, jis yra niekai žmogus. Panedėlis — tai mano diena; tą dieną Roosevelt bus užmuštas." Nors suareštuotasis teisinasi, kad jam niekada savo gyvenime nebuvus į galvą atėjus mislis ne tik ką užmušinėti, bet nors menkiausią kam nors skriaudą daryti, jo teisinimosi vienog ne paisėta ir jį nugabenta į kalėjimą.

Pirmas sniegas.

Pereitą utarninką Colorados valstijoj iškrito pirmas sniegas. Apie Cripple Creek ir Leadville net ant dviejų pėdų storumo prisnigo.

Kariauna ant sergėjimo kapitalistu.

CRIPPLE CREEK, COLO. Į šią apielinkę sutraukta daugelį kareivių ant apsaugojimo kastynių savininkų, kurių darbininkai jau nuo tulo laiko štraikuoja. Nors darbininkai visada ramiai užsilaikė, vienog kapitalistai pareikalavo, idant gubernatorius duotų jiems miliciją į pagelbą, ką tas tuojau ir išpildė. Milicija teip uoliai saugo kapitalistus, kad net ramiausiems gyventojams neduoda ramiai praeiti ne iškvotę jų. Tas jau pagriso žmonėms, ir jie surengė protestą, reikalaudami, idant gubernatorius atšauktų iš čia savo ištvirkusią miliciją.

Nelaimingos krikstynos.

BAYONNE, N. J. Pereitą utarniką apie 300 negrų, vaikų, moterų ir vyrų susirinko ant tilto Newark Bay, idant priimti krikštą. Kada jau pastorius rengėsi pradėti juos krikštyti, umai tiltas sulužo ir visi susirinkusiejie supuolė į vandenį. Sužeistų radosi apie 40 ypatų.

Bandys da treczią syki.

WASHINGTON, D. C. Laivynės leutenantas Robert Peary, kurs jau du sykiu bandė pasiekti šiaurinį žemgalį, bet nepasekmingai, dabar rengiasi atlikti trečią tokią kelionę. Nuo savo vyriausybės paėmė jis paliuosavimą ant trijų metų, laike kurių jis tikisi prisigriebti prie šiaurinio žemgalio ir laimingai sugrįžti atgal — jeigu, vadinasi, nepražus.

Nelaime kastynese.

EVERETT, WASH. Čianykščiose Bride kastynėse įvyko dinamito expliozija, kurios trįs darbininkai likos ant vietos užmušti, o du kiti ir vienas vaikas likos sunkiai sužeisti.

Telegrafas be vielu.

St. Louise, ant visasvietinės parodos lauko bus parengta bevielinio telegrafo stacija. Stacijai yra jau atvesta vieta, apie 25000 ketvirtainių pėdų. Atsidarius visasvietinei parodai iš čia bus siuntinėjami be pagelbos vielų telegramai į visas svieto dalis.

Nelaime laike manevru.

LEAVENWORTH, KAS. Ties Fort Leavenworth, laike kariaunų manevrų, po sunkenybe žmonių sulužo žiurėtojams pritaisytas sėdynių tiltas. Ant tilto radosi apie pusantro tukstančių žiurėtojų, tokios daugybes mat tiltas negalėjo atlaikyti ir jis sulužo, prie ko 3 žmonės likos užmušti, o 24 sunkiau ir lengviau sužeisti.

Gyvenimas pakyrejo.

LA CRGOSE, WIS. Žinomas čia farmerys Charles Skogen atėjo pas savo kaimyną, ir pradėjo skųstis ant visokių savo nelaimių. Besiskųsdamas vargšas teip įsigraudino, jog ant galo išsitraukė iš kišeniaus peilį ir porą sykių pervilko sau po kaklu; jis tuojau numirė.

Arcivyskupo jubilejus.

Philadelphijoj katalikiškasis arcivyskupas Ryan apvaikščiojo auksinį savo kunigystės jubilejų. Iškilmingoj puotoj dalyvavo 8 arcivyskupai, 32 vyskupai, 5 monsignorai ir apie 500 palaikių kunigų. Gautas iš priežasties jubilejaus dovanas sumoje 200 tukstančių doliarų arcivyskupas paskyrė ant užlaikymo našlaičių namų.

Bankierius suaresztavo.

BUTLER, PA. Čionai likos uždarytas bankas firmos Pawosky, Matiasik & Co., o patįs bankieriai tapo suareštuoti. Svetimžemiai, taigi ir lietuviai, nešdavo čia savo depozitus, teipgi per tą banką siųsdavo pinigus į Europą. Visi tokių vargšų depozitai ir daugumas siųstų pinigų žuvo bankierių kišeniuose.

Pasiutę uodai.

NEW YORK. Policijantai rado gulintį be žado tulą John McGraw, važnyčią iš Hoboken, N. J. Jo veidas buvo baisiai sutinęs ir pamėlynavęs. Šiek tiek atgaivintas McGraw papasakojo, kad jį buvęs užpuolęs čielas debesys uodų, nuo kurių jis jokiu budu negalėjęs atsiginti ir neužilgio nuo skaitlingų ir skaudžių įkandimų jis apalpęs. Daktarai, apžiurėję uodų sukandžiotąjį, sako, kad jis vargiai be išgis, kadangi nuo uodų įkandimų esąs jau visas jo kraujas užnuodytas.

Su tramvaju in karcziamą ivažiavo.

ALEXANDRIA, IND. Motormonui neįstengiant sulaikyti perdaug įsibėgusį tramvajų, tas prie ulyčios užsisukimo nušoko nuo rėlių ir visa pajiega atsimušė į duris Augusto Tuerffs karčiamos, ties Harrison ir Monroe ulyčioms. Išlaužęs duris ir sienos dalį, tramvajus atsidurė prie baro, kurį perbloškęs sustojo. Sužeistas likos stovėjęs už baro šinkoriaus brolis, bet iš pasažierių nė vienas ne nukentėjo, apart to, kad išgastis ne vienam ant valandos buvo žadą atėmęs.

Didžuvis laiva sužeide.

BOSTON, MASS. Į čianykštį portą atplaukė labai sužeistas žvejų laivas Actor. Žvejai pasakoja, kad ant atvirų jurių laivas užplaukęs ant didžuvio, kurs su tokiu smarkumu užgavęs jų laivą, jog vos ne paskandinęs. Išsyk jie misliję, kad buvę užvažiavę ant povandeninės uolos, bet tuojau pamatę besimušantį į viršų stulpą vandens ir neužilgio pasirodęs ant paviršiaus didžuvis, kurs iš palengvo plaukė sau tolyn. Laivui didžuvis išmušė didoką skylę, ir kad nenuskęsti, žvejai turėjo be perstojimo pompuoti laukan vandenį iki kol prisigriebė į portą.

Ant pagelbos macedoniecziams.

NEW YORK. Čianykščiai grekai organizuojasi ir renka pinigiškas aukas macedoniečiams sušelpti. Tam tikslui iki šiol surinko jie jau 5000 doliarų. Vienas iš šito judėjimo vadovų pasakoja, kad mažiausiai 800 čia gyvenančių grekų neužilgio iškeliaus į Europą ant pagelbos macedoniečiams prieš turkus kariauti, jeigu Europos viešpatystės umai į tą kovą ne įsimaišys.

Sumažinimas mokesties už važiavimą.

CLEVELAND, O. Po pirmsėdyste miesto viršininko T. Johnsono miesto rodoj priimtas padavadyjimas apie sumažinimą mokesties už važiavimą tramvajais ant 3 centų vieton 5c. Tokia sumažinta mokestis turi but įvesta nuo 1 d. balandžio ateinančių metų. — Panašus padavadyjimas tame pat mieste buvo priimtas jau porą metų atgal, bet jis nebuvo išpildytas, kadangi kompanijoms pasisekė visokiais budais darodyti, kad toks padavadyjimas „priešinas viešpatystės konstitucijai". Labai todėl gali but, kad ir naujas padavadyjimas pasirodys „nekonstitucijiškų" ir bus atmestas. Kapitalistai jug savo pinigais įstengia viską padaryti nekonstitucijišku, kas tik jų interesams gali šiek-tiek kenkti.

Ant kranto iszmestas laivas.

VANCOUVER, B. C. Iš Skagway atplaukęs garlaivis Armur pranešė, jog ties Midway Island matytas buvo ant kranto išmestas tulas garlaivis. Ten teip jau matėsi daug ant kranto išlipusių pasažierių. Garlaivis vienog ne davęs jokio signalo. Menama, kad tai turės buti pasažierinis garlaivis Excelsior, plaukiantis į Valdez.

Nusibankrutijimai.

CLEVELAND, O. Čionai subankrutijo didelis fabrikas Cleveland Trust Co. ir perėjo į rankas Mexican Clay Manuf. Co. Nusibankrutijusios firmos skolos siekia vieną milijoną doliarų.

Asztri drausme.

MARINETTE, WIS. Vietinis katalikiškas kunigas Lochmann iš sakyklos apreiškė, kad kiekvienas vaikas ar mergaitė, lankantis parapijos mokyklą. bus tuojau iš mokyklos išmestas, kaip veik juos nutėmys drauge vaikščiojant arba šokimų svetaines lankant. Jis sako, kad papratimas vaikų drauge su mergaitėms vaikščioti vakarais po ulyčias turįs labai negeistinas pasekmes. Parapijos mokyklą lanko iš viso 500 mokintinių abiejų lyčių.

Žemes drebejimai.

DENVER, COLO. Šiaurvakarinėse valstijos dalyse, apielinkėse Boulder, Loveland, Longmout ir Fort Collins pereitą seredą buvo jausti smarkus žemės drebėjimai.

Dinamitas.

BERNE, IND. Pereitą ketvergą likosi čia su pagelba dinamito sudraskyti namai spaustuvės laikraščio „Berne Witness". Tas laikraštis nuo tulo laiko pakėlė smarkią kovą prieš karčiamas, taigi menama, kad karčiamninkai iš pagiežos norėjo išlėkdinti redakciją į orą. Piktadarių vienog iki šiol nesusekta.

Liudnas sugrižimas.

Į New Yorką atplaukė iš Manilos transportinis garlaivis „Kilpatrick", pargabendams lavonus 300 užmuštų ant Filipinų Amerikos kareivių.

Dingo bankierius ir pinigai.

PITTSBURG, PA. Arthur Amiesen, bankierius, garlaivių agentas ir savininkas „Slavia Exchange Bank" nuo 18 d. piutės nežinia kur dingo, o drauge su juo dingo ir žmonių sudėti pas jį pinigai. Depozitoriais daugiausiai buvo vengrai, slovakai, lenkai ir lietuviai; abelna depozitų suma siekė apie 40000 doliarų. Amiesen paeina iš Galicijos, ir kaip dabar pasirodo, jis buvo teipgi dalininku uždaryto mieste Butler, Pa. „Standard Exchange" banko.

Tamsibes vaisiai.

RICHMOND, VA. Franklino pavietyj gyveno savo menkoj pirktelėj 90 metų senas negras — „dėdė" Finney. Nors jis su visais juo švelniausiai apsieidavo, tamsus ir prietaruose paskędę žmonės rokavo jį už baisų raganių. Pereitą ketvergo naktį pasibaladojo į jo duris du vyru, ir kada senelis atidarė, nepažįstamiejie paleido į jį keletą šuvių ir ant vietos užmušė.

Gaisrai.

PITTSBURG, PA. Pereitą utarniką sudegė čia milžiniški Allegheny Transfer kompanijos arklių tvartai. Sudegė teipgi šimtas arklių. Iš viso blėdies ugnis padarė ant 260000 doliarų.

DAYTON, O. Netoli nuo čia gulinčiam mieste Piqua sudegė dideli Sexton Livery tvartai ir keletas didelių krautuvių. Ugnies padarytą pragaištį rokuoja ant 150 tukstančių doliarų.

NASHVILLE, TENN. Valgomų produktų sankrovose firmos Coleman, Tompkins & Co. užgimė ugnis, padarydama blėdies ant 125 tukstančių dolarų. Daktaras William Smith pražuvo liepsnose, begesinant gi šeši ugnagesiai likos pavojingai apdeginti.

Patžudystes.

ATLANTA, GA. Vietiniam parke nusišovė tulas Edward Binsford. Priežastim patžudystės buvo proto liga.

CLEVELAND, O. Erie ežere nusiskandino tulas C. T. Barden, keliaujantis agentas Bostono Carter Rill Paper kompanijos. Priežastis patžudystės nežinoma.

SAN FRANCISCO, CAL. Čianykščiam McNutt ligonbutyj papildė patžudystę mergina Isabela Duncan Clark, duktė neseniai pasimirusio milijonieriaus William Squire Clark. Eidama gulti ji atsuko gazą, kurs susirinkęs ją uždusino.

DULUTH, MINN. Dėlei nuolatinių nepasisekimų pirklystėj papildė čia patžudystę malkų prekėjas Geo Ruprecht. Netekęs visai pinigų, jis užstatė savo laikrodelį, už gautus pinigus nusipirko porą uncijų laudanumo ir tuomi nusinuodijo.

Užmuszystes.

DECATUR, ILL. Vertelga Joseph Osborne, susipykęs su savo partneriu Jonu Busenback, tąjį nušovė. Užmušėjas likos suareštuotas.

DEANEFIELD, KY. Čia likos konstabelio Gues nušautas farmerys Eugene Phillips. Konstabelis mat norėjo farmerį suareštuoti, ant ko tas, išsitraukęs revolverį, šovė į jį, bet nepataikė. Tada konstabelis išsitraukė savo revolverį ir farmerį ant vietos paguldė.

Tvanai.

KANSAS CITY. Vakarinėj valstijos Missouri dalyj dėlei smarkių lytų užgimė tvanai. Kansas Cityj ulyčios teip užtvino, kad ant tulo laiko bėgiojimas karų turėjo apsistoti. Vanduo ant nekurių ulyčių siekia dvi pėdas gylio. Ant Tuskey Creek žmonės buvo priversti iš namų kraustytis. Keletą tiltų teipgi apdraskyta.

Expliozija.

DOWER, N. J. Didelėj tavorų sankrovoj Honatoong ekspresinės kompanijos įvyko dinamito expliozija. Expliozijos likos sunaikintas visas namas ir buvusiejie čia ant pergabenimo sukrauti tavorai. Ant laimės expliozija įvyko naktį, kada niekas krautuvėj ne dirbo, per tai žmonių gyvasčių ne pražuvo nė viena.

Nelaimes ant geležinkeliu.

JOPLIN, MO. Netoli Bakter Springs susimušė du iš priešingų pusių atbėgę trukiai, prie ko 12 žmonių likos sužeista.

THREE RIVERS, MICH. Čia susimušė pasažierinis trukis su atbėgusiu iš priešingos pusės tavoriniu trukiu. Du pasažieriu užmušta ir keletą sužeista.

GREENSBURG, PA. Į rytus nuo čia susimušė anglinis trukis, prie ko du darbininku užmušta, o konduktorius ir koks ten slapta keliavęs vargšas likos sunkiai sužeisti.

Isz darbo lauko.

¶ CRIPPLE CREEK, COLO. Kastynių valdytojai pagarsino, kad užsibaigus štraikams darbininkai, prigulinti į kalnakasių organizaciją Western Federation of Miners, kastynėse darbo daugiau gaut negalėsią. Ta kalnakasių organizacija, girdi, per daug jau norinti ponauti ir visokius paliepimus duoti kastynių savininkams, todėl kurs ant toliaus norėsęs gauti pas juos darbą kastynėse, turėsęs išsižadėti savo organizacijos. Tokio pagarsinimo vienog prigulinti į kalnakasių federaciją štraikieriai visai neišsigando ir jie tikisi kietsprandžius kapitalistus įveikti. Tuo tarpu kastynių savininkai rengiasi pietvakarinėse valstijos Missouri dalyse sumedžioti sau užtektinai skabsų ir juos ant štraikuojančių vietos į darbą pastatyti.

¶ Panamoj, Columbijoj, suštraikavo visi duonkepėsę dirbantiejie darbininkai ir žmonės pasiliko be duonos. Darbininkai buvo geruoju prašę keptuvių savininkų padidinti jiems mokestį, bet tie atsisakė; todėl užgimė štraikas.

¶ ST. JOSEPH, MO. Čianykščiose firmos Nelson Morris Packing Plant mėsinyčiose pakėlė štraiką apie 1200 darbinikų. Štraikas užgimė dėlto, kad mėsinyčių direkcija atsisakė nuo darbo prašalinti vieną darbininką, kurs buvo kompanijos šnipuku ir pranešinėdavo jai viską, ką unijų darbininkai ant savo susirinkimų užgirdavo.

¶ CHICAGO, ILL. Avalo fabrike firmos Selz Schwab & Co. suštraikavo 600 darbininkų užtai, kad kompanija be jokios priežasties prašalino nuo darbo seną darbininką Halversoną. Kadangi prašalintasis yra unijos sąnariu, tai unija už jį užsistodama iššaukė štraiką, reikalaudama, kad prašalintasis butų atgal į darbą priimtas.

¶ SO. BOSTON, MASS. Čianykščių siuvėjų kontraktorių štraikas pasibaigė, štraikieriai laimėjo po 5 centus daugiau už kiekvieną pasiutą švarką. Dabar kontraktoriai jieško darbininkų, bet negali jų užtektinai gauti, kadangi laike štraiko daugumas išvažinėjo į kitus miestus ant uždarbių. Nubiednėję gi kontraktoriai nori juo daugiau siuvėjų gauti, kad šiek tiek savo ištuštintus per 7 sanvaites kišenius papildyti.

¶ GEM, IDAHO. Čianykščiose Frisco kastynėse visi darbininkai pametė darbą. Priežastim štraiko yra tai, kad tose kastynėse nuolatai atsitinka gazų ekspliozijos, ant ko kastinių užveizdas jokios atidos neatkreipia. Darbininkai reikalauja, kad kastynės butų nuodugniai išegzaminuotos ir reikalingi pataisymai atlikti ant prašalinimo to pikto.

ISZ Lietuviszku diryu.

Iš Pittston, Pa.

Susivienyjimo Liet. Am. 7 kuopa buvo parengus ant 6 d. rugsėjo susirinkimą su kalboms ir koncertu, ant ko buvo parkviesta iš Plymoutho D-ro Kudirkos Giesmininkų Draugystė. Susirinkimas buvo tik vieną sykį garsintas „Vienybėj", bet tam tikrai atspaudinti apgarsinimai buvo iškabinti apie 10 dienų pirmiaus. Tuliems susirinkimas parupo ir jie pradėjo teirautis apie kalbėtojus; turi but kas nors ant juokų išsitarė, kad busiąs ir d-ras Šliupas iš Philadelphijos su prakalboms. Tas gandas tuojau pasiekė musų geradėjo ausis ir jis, vargšas, pasijuto lyg dilgelyne. Atėjus nedėldieniui, kada žmonelės susirinko į bažnyčią Dievui pasimelsti, kunigas vietoj pamokslo apgarsino iš sakyklos turėsintį tą dieną atsibuti susirinkimą, persergėdamas savo aveles, kad siukštu neitų ant susirinkimo ir neklausytų, ką „tautiečiai" pasakoja. — Neikite, girdi, ant tų prakalbų, nes da galite gauti mušti; juos, esą, išmušė Edwardsvillėj ir Wilkes-Barrėj, taigi ir čia juos galįs tas pats patikti. — Kadangi iš pamokslo klausytojų kelios dešimtys buvo minėtose vietose ant prakalbų ir patįs matė, kaip policijantai kunigų pamokintas nenuoramas išvedė laukan, tai iš tokios geradėjo kalbos jie tik juokėsi, matydami, kad kunigėlis arba nemoka, arba niekada nekalba 8-to prisakymo: „nekalbėk neteisybės prieš artymą savo." Toliaus geradėjas pradėjo pasakot apie pačius kalbėtojus, kuriuos jis galįs vardais — pravardėms pasakyti; štai vienas esąs pribuvęs iš Vištyčio akademijos profesorius, kiti iš kitur ir, ant galo, vietiniai profesoriai. — Kągi padaryt, profesoriai tai profesoriai, ant geradėjų prasivardžiavimų nėra ką paisyti; jie jug iš to duoną valgo, kad meluoti, prasivardžiuoti ir denuncijuoti nepatinkamas sau ypatas, ypatingai tuos, kurie rupinasi apie tautos reikalus ir stengiasi šiek tiek savo brolių supratimo požemį pakelti.

Dainos ir prakalbos prasidėjo nuo 8 valandos vakare. Skaitlius susirinkusių klausytojų buvo vidutiniškas, galima rokuot apie 200 vyrų ir apie 50 moterų ir merginų. Kalbėtojais buvo pp. P. Mikolainis iš Plymouth, ex-prez. S. L. A. M. Valentinavičius ir P. Pasiackas iš Scranton ir J. Kazakevičia iš Exeter Borough. Kalbų protarpiuose dainavo Kudirkos choras po vadovyste p. Onos Alitienės. Vakaras matyt susirinkusiems labai patiko, kadangi jie tankiai plojo rankoms, tuomi savo užganėdyjimą išreikšdami. Svečiais buvo ne vien vietiniai gyventojai, bet teipgi ir iš aplinkinių miestų, kaip antai iš Edwardsvillės, Wilkes Barre, Plymoutho, Scrantono ir Forest City. Neapsiėjo ir be kliučių: ant susirinkimo pribuvo apie penkios avelės (tikriau sakant avinai), nekurios da iš laikų Dilionio kryžiavonėj (? Rd.) buvusios, ir nenorėdamos užsimokėti įėjimo 10 centų, norėjo per gvoltą į svetainę įsiveržti; pasidekavojant tik gerai 7-tos kuopos tvarkai vienas iš landukų likos pro duris išveštas, likusiejie gi nusiramino ir įleisti į svetainę per visą vakarą ramiai ir mandagiai užsilaikė. Vieną da nesmagų atsitikimą reikia patėmyti. Štai tuli tėvai ir šeimyninkai, net ir kai-kurie vertelgos pagrasino savo šeimyniškiams, jog jei kurie drįstų eiti ant susirinkimo paklausyti kalbų ir dainų, tai tokie kad negrįžtų namo, nes vieniems darbo daugiau ne busią, antriems — vietos namuose. Žinoma, atsirado drąsesni, kurie tų savo perdėtinių persergėjimų nepaklausė ir atėjo, kiti vienog aklai pildė savo aklų tėvų ir šeimyninkų prisakymus. Vienas lietuviškas vertelga turi savo šeimynėlę, kuri skaitlium pereina net bibliškojo Jokubo šeimyną. Kaip gi jis tuos savo vaikelius mokina? Štai laike susirinkimo jis pasiunčia savo sunus ir dukteris rinkti visokias nuo sąšlavynų blekes ir tomis apie svetainę barškinti ir į sienas baladoti, kad tokiu budu kenkti kalbėtojams ir dainininkams savo užduotis išpildyti, o publikai klausytis. Kokį atsakymą tokie tėvai gali duot prieš draugiją ir kokį atsakymą tokie mokintojai gali išduoti iš savo darbų? Jeigu ant savo vaikelių, ant tautos žiedų beria nuodus, kokius gali tikėtis iš to sulaukti vaisius? Apie tuzinas mergaičių, kurių tulos už metų-kitų gali jau but motinoms, karstosi palangėms ir į sienas baladoja todėl, kad jas teip mokina jų tėveliai, kurie patįs skęsdami tamsumoj, stengiasi toj tamsumoj ir savo vaikus palaikyti. Doresnių, apšviestesnių tėvų vaikai ir mergaitės, to paties amžiaus, drauge su tėvais arba vieni sau atėjo, jei ne ko kito, tai bent dainų paklausyti, ir rado vietą tarp žmonių, užsilaikydami ramiai ir rimtai. Kaip gi didelis yra skirtumas tarp jų! Vieni susirinkę linksminasi, dainuoja, rimtai pasišneka, apkalba tautos reikalus ir draugijos vargus po priespauda visokių despotų ir alintojų, kiti gi už plytų sienos, lyg pragaro kaliniai, dantims griežia, staugia, baladojas, besistengdami išardyti tvarką ar bent įkyrėti savo rimtesniems ir prakilnesniems broliams ir seserims. Liudna, labai liudna, kad teip tarp musų yra, bet kas tame kaltas? Jeigu musų dvasiški vadovai nedrumstų savo avelių smegenų, jeigu prisimynę nelaikytų jų tamsybėj ir pavergime, tai to nebutų. Bet akli ant proto tėvai daro teip, kaip kunigai mokina ir todėl savo vaikus protiškai užmuša.

Prakalbos tęsėsi dvi valandi. Ant pabaigos p. Kazakevičia užminė apie nukentėjusius po šiaurės meškino letena lietuvius, kurie darbavosi dėl savo tautos, ir apie reikalingumą šelpti einančią į augštesnius mokslus neturtingą lietuvišką jaunuomenę. Padaryta buvo kolekta ir geros valios tautiečiai sumetė $5.08. Aukos likos pusiau padalintos: pusė į kankintinių kasą ir pusė mokslaęiviams į „Aušros" draugystės kasą. Pinigai nusiųsti į „Vienybės" redakciją.

Ne-Profesorius.

Iš Brooklyn, N. Y.

Iš Brooklyno tankai patilpsta į laikraščius negeistini užpuldinėjimai ant draugysčių, už ką rašėjas yra užsipelnęs panieką, ir tik pasidėkavojant vien tylumui žmonių iki šiol apsiėjo be didelių ginčų per laikraščius.

Užpereitame „Lietuvos" numeryj S. Daukanto Dramatiška Dr-tė tapo užgauta ir jos sąnariai perstatyti kaipo „tvarkos ardytojai". Mat rašėjas p. K. Balčiunas norėdamas parodyti savo didybę, neapsieina be įžeidimo kitų.

Jeigu minėta draugystė pavirto į teatrališką, tai buvo tam tikra priežastis, bet ne rašėjo nurodyta. Mildos Giesmininkų Dr-tė išnyko, turėdama per $100 kapitalo vien dėl to, kad sąnariai atšalo ir nebuvo kuomi juos užganėdinti. Tas pats likimas laukė ir šios dr-tės. Todėlei draugai pasirupino dr-tės ekzistenciją ant toliaus sustiprinti, užsiimdami teatriškais perstatymais.

Giedorių ir muzikantų mokintojams dr-tė išmokėdavo per mėnesį į $13, bet kad minėtų dviejų skyrių sąnariai nesirupino visi prigulėti į draugystę ir fondą dapildyti, tai išsituštinus kasai reikėjo lekcijas sustabdyti pakol ne atsiras vėl kapitalo.

Muzikantai dabar pats užsimoka už lekcijas, gerai yra susiorganizavę ir pasidalinę net į du skyriu lavinasi griešti.

Giedoriai teipgi tariasi umai pradėti su giedojimu. Aktoriai pradėjo praktikas jau pereitą mėnesį, nes yra pasirįžę 20 d. spalių mėnesio perstatyti tragediją „Keistutį" Elizabethporte, N. J., o „Mindaugį" — 25 d. gruodžio Brooklyne. Pirm to buvo perstatę „Keistutį" Brooklyne ir Newarke N. J. ir „Mindaugį" — Brooklyne.

Rodosi gana aišku, kad toki darbai reikalauja daug truuso ir pinigo ir tiktai nuo darbo atlikusiam laike turi but viskas aprupinta, už ką nuo p. K. Balčiuno pelnyta „tvarkos ardytojų" titulą. Tvėrimas naujų panašių draugysčių čia yra visai nereikalingas (? Rd.); vien reikia liautis su platinimu melagingų žinių, terp vietinių gyventojų netikt ant šios, bet ir ant kitų draugysčių, kadangi tokiu budu sau pageidaujamos garbės neįgysi.

Įstabu, kad valnybės šaukiantis bando kitus pavergti, ir ant besidarbuojančių bando purvais drapstyti.

S. Daukanto Dram. Dr-tės Komitetas.

Iš Wilkes Barre, Pa.

16 d. piutės buvo čia S. L. A. 35 kuopos parengtos prakalbos ir dainos. Žmonių buvo susirinkę ne mažas skaitlius, netiktai vyrų, bet nepatingėjo ateiti teipgi moterys ir merginos. Kalbėtojais buvo: pp. Mikolainis ir J. Paukštys iš Plymouth, Pa., Kazakevičia ir Pukas iš Pittston, Pa. Dainavo Vinco Kudirkos choras iš Plymouth po vadovyste ponios Onos Alitienės. Kalbėtojai papasakojo apie lietuvių reikalus, apie naudą prigulėjimo prie Susivienyjimo etc., dainininkai gražiai padainavo lietuviškas dainas, žodžiu sakant vakaras buvo gana puikus ir susirinkusiejie galėjo pasidžiaugti ir pasilinksminti. Tik mat jau musų toki žmonelės, kad vis be pasirodymo kitiems savo nešvankumais negali apsieiti, vis kur nors turi vienas-kitas išlįsti, it Pilypas iš kanapių, ir parodyti savo paikumą. Taigi ir čia be Pilypų ne apsiėjo. Susirinko keletas peštukų ir ėmė kelti triukšmą, kad tik gražiai tvarkai užkenkti, teip kad vaidininkams suvaldyti prisiėjo net policijantą pašaukti. Tulas Spatavyčius, aprašydams tą vakarą kunigų „Žvaigždėj", išjuokia visaip dainininkus ir kalbėtojus ir gerisi iš tvarkos ardytojų. Jis sako, kad dainininkų negalima buvę nė girdėti, kadangi motinos susinešę į svetainę savo vaikus, kurie visokiais balsais rėkdami užtrenkę net dainininkus. Gali but tik viens „Žvaigždės" korespondentas tą tematė ir girdėjo, kadangi nieko panašaus svetainėje nebuvo; gal Spatavičius tą girdėjo bažnyčioj, bet ne svetainėj. Ant galo S. džiaugiasi iš pasisekimų S. L. R. K. prie kurio prisirašę net 20 naujų sąnarių, kuomet prie tautiškojo Susivienyjimo prisirašę vos septyni. Mes džiaugiamės iš rymionių pasisekimo, nepavydime, tegul prie jų Susiv. rašos kiek tik nori, bet malonėtumėm, kad jie savo Pilypus šiek tiek aptašytų, mokintų visada doriau elgtis ir nesėti melagysčių apie nepatinkamus sau „tautiečius". Tegul tų tautiečių priešininkai išmoksta nors sykį laikytis teisybės, ypatingai gi rašinėjant į laikraščius. To, matyti, neišmoko da nė patsai Spatavičius, ar bent nesupranta, kad apmeluoti, apjuodinti kitus yra ne gražus ir ne doras darbas.

G. T.

Iš Sheboygan, Wis.

Čia likos sutverta lietuviška parapiją. Pasirupino apie jos sutvėrimą ypatingai kunigas Ambrazaitis. Perėjęs porą sykių kolektuodams per lietuvių gyvenimus, jis surinko 500 doliarų ir tuojau suderėjo seną medinę bažnyčią už 6 tukstančius doliarų. Ant rankos duota 500 dol., likusiejie bus ratoms išmokami. Bažnyčia likos aprašyta ant vardo parapijos Nekalto prasidėjimo Panos Marijos. Kolektas atlieka patsai kunigas, kadangi supranta, jog kunigui visad žmonės gausiau pinigų duoda, negu išrinktiems paprastiems vyrams kolektoriams.

Iki šiam laikui vietiniai lietuviai gyveno sutikime, vaidų tarp jų nedaug budavo; nežinia, kaip bus toliaus, įkurus parapiją ir bažnyčią. Iš laikraščių pranešimų matome, kad kur tik įsikuria lietuviškos parapijos ir susisuka sau lizdą koks dušių ganytojas, ten tuojau prasideda tarp žmonių vaidai, tąsynės, partijos, nors pirm to visi gražiai ir sutikime gyveno. Smagu butų matyti, kad sheboyganiečiai galėtų to visko išvengti, susitvėrus parapijai, bet ar išvengs, sunku iš kalno pranašauti. Labai gali but, kad tie, kurie dabar labiausiai geidė savo bažnyčią turėti, į trumpą laiką bus labiausiai iš jos neužganėdinti. Bet ką dabar galima žinoti, kaip ir kas bus. Laikas geriausiai parodys.

Bažnyčios įšventinimas atsibus 13 d. šio mėnesio.*) Ant pašventinimo atvyks patsai vyskupas.

Dzukelis.

*) Korespondencija rašyta 9. IX. — Rd.

Isz visur.

‖ Korespondentas angliško laikraščio „Times" rašo sekančią žinią iš Maskolijos: Paskutiniame laike Maskolijoj likos suorganizuota nauja revoliucijiška partija, pavadinta „Rusiška socialistiška revoliucijiška partija", kuri skiriasi nuo „Rusiškos socialdemokratiškos partijos" tuomi, kad ji esanti mažiau doktrinieriška ir naudoja daugiau grynai revoliucijiškos taktikos. Taigi, sako, reikia laukti atsikartojimo terorizmo, kurs dvidešimt metų atgal savo darbais buvo padrebinęs visą Maskoliją. Maskolijoj esanti da trečia šalininkystė, ji vadinanti savę tiesiog „Rusiška revoliucijiška partija". Visos trįs partijos savo programuose susitaiką tik viename punkte, butinai: butinam reikalingume panaikinimo dabartinės autokratiškos valdžios, taigi panaikinimo carizmo. Naujai susiorganizavusioji partija norinti, teip sakant, pajudinti pačią Maskolijos širdį, ypač pajudinti prastus žmones, kaimiečius, kurie iki šiol esą mažai agitacijos palytėti. Ji, taigi naujoji partija, apsiėmus kovoti prieš valdžios terorizmą — terorizmu, prieš kiekvieną gvoltą — gvoltu.

‖ Berlyne suareštuotas likos gimnazijos mokintojas Damrow, kurs jau nuo seniai buvo įsimanęs vogti nuo mokintinių pinigus. Mat prieš gimnastikos lekcijos mokiniai paprastai atiduoda mokintojui savo peilukus, pinigų mašneles ir kitus kišeniuose laikomus daigtus, idant laike lavinimosi jų nepamesti. Mokintojas atiduotus jam daigtus deda į spintą ir raktą pas savę laiko. Damrow iš tos progos pasinaudodavo ir apkraustydavo mokintinių mašneles, iki ant galo mokintiniai ne pradėjo skųstis direktoriui, kurs ištyręs dalykus atidavė Damrową į policijos rankas.

‖ Francuzijos ministerių rodos prezidentas išsiuntinėjo laiškus visiems respublikos prefektams, įsakydamas jiems persergėti žmones nuo iškeliavimų į Panamą. Mat francuziškasis konsulius Panamoj pranešė, kad daug europiečių, tarp tų teipgi ne mažai francuzų, atkeliauja į Panamą, tikėdami rasti čia sau darbą prie nukasimo kanalo; tuo tarpu apie kanalą da tik tarybos eina ir nežinia, kada jos pasibaigs ir kada kasimas kanalo prasidės. Oras gi čia nesveikas, ypač nepripratusiems prie jo europiečiams, šalis visai nuskurdus, per ką ateiviai turi didelį vargą kęsti.

‖ Londone tulas keleivis negras apskundė į sudą viešbučio savininką už tai, kad tas nenorėjo jam duoti kambarį ant keletos dienų ir valgį. Sude negras paklausė sudžios: Ar, girdi, britiškos viešpatystės valdiniai, iš kitų šalių atvykę, Anglijoj negali but geriau negu gyvuliai priimti? Sudžia atsakė, kad viešbučių savininkai neturį tiesos atsakyti nakvynę ir valgį keleiviams, bet, iš antros pusės, nėsą tokių įstatymų, kurie galėtų ką nors priversti kam ką nors duoti ar parduoti. Teip vargšas negras nė nerado teisybės besididž

ninkų kongresas. Iš yvairių šalių susivažiavo 469 delegatai, reprezentuojanti 250 darbo šakų su pusantro milijono sąnarių. Amerikoniškąją Darbo Federaciją (Federation of Labor) reprezentuoja du delegatai: Lawlor iš Bethel, Conn. ir Max Hayes, socialistas, iš Cleveland, Ohio.

‖ Eckenheime, ties Frankfurtu ant Maino, Vokietijoj, tula Keferių šeimyna papildė ypatingu budu patžudystę: vyras, jo moteris ir du vaiku atėjo ant upės kranto, susirišo savę į kruvą virvėmis ir teip susivaržę visi puolė į vandenį ir prigėrė. Priežastys, kurios privertė visą šeimyną nusižudyti, dar nėra ištirtos.

‖ Macedoniškasis revoliucijonierių komitetas garsina, jog Macedonijos kalnuose ir giriose slapstosi apie 150 tukstančių moterių, vaikų ir senelių. Apskričiuose Leren ir Kostur turkai degina girias ir tokiu budu ugnyj turi pražuti visi tie, kurie nuo turkų persekiojimų jieškojo sau giriose prieglaudos.

‖ Kovoj macedoniškų revoliucijonierių su turkais, užgimusioj ties Gadec, tarp daugelio kitų žuvo ir aštuoni bulgariški oficierai, kurių nukirstas nuo lavonų galvas turkai į Demirkapu atgabeno ir čia ant rinkos ant augštų mietų išstatė kaipo gresmę kitiems maištininkams.

‖ Berlyno aplinkinėse laikomi dabar vokiškų kariaunų manevrai. Manevruosę dalyvauja apie 80 tukstančių kareivių. Karščiai yra neišpasakyti, termometras rodo 120 laipsnių Fahrenheito. Dėl tos priežasties dąugybė kareivių nuo pavargimo ir karščių apalpsta ir juos prisieina gabenti į kareivinius ligonbučius.

‖ Palermoj, Sicilijoj, laike mišių likos apnuodintas kunigas. Mat prieš mišias nežinia kas toks įpylė į ampultas nuodu, kuriuos išgėręs su vynu kunigas į porą valandų gavo smarkius vidurių skaudėjimus ir apalpo. Pašaukti daktarai su pagelba antidotų spėjo da jį išgelbėti.

‖ Belgrade žmonės surengė demonstraciją prieš tuos laikraščius, kurie savo skyltyse gynė suareštuotus oficierus. Minia demonstruodama traukė turkiško konsulato linkui, bet čia ją pasitiko policija šuviais, kurie keliolika žmonių sužeidė. Demonstrantai likos **išvaikyti.**

‖ Marsilijoj (Francuzijoj) miesto pakraštyj sudegė keliolika namų, kuriuose buvo kokia ten marui panaši liga prasiplatinus. Sveikatos užveizdas mat norėjo tuos namus dezinfektuoti degančios sieros garais, per neatsargumą vienog užgimė ugnis ir dezinfektuojami namai supleškėjo.

‖ Pagal naują maskoliškos valdžios padavadyjimą, Helsingforso (Finlandijoj) universitete lekcijos iš istorijos, geografijos, konstitucijinių tiesų ir literaturos turės but ant toliaus išguldomos maskoliškoj kalboj. Tam tikslui bus parengtos dvi naujos profesoriškos katedros.

‖ Belgrade tula firma aplaikė iš Vokietijos tris dideles skrynias, ant kurių stambioms litaroms buvo užrašyta: „Mašinų dalys." Siunčiamamjame gi laiške buvo parašyta: „Giljotina Belgrado karaliaus žudytojams." Ištikro skryniose radosi dalys senos giljotinos.

‖ Iš Mexico sugrįžę keletas angliškų žinovų pasakoja, kad neseniai apie Michoacan atidengtos aukso gyslos savo turtingumu toli viršija aukso kasyklas pietinėj Afrikoj. Jie tikrina, kad neužilgio Mexico taps viena iš turtingiausių ant svieto auksą produkuojančių šalių.

‖ Ryme, ant paminėjimo metipių sukaktuvių mirties itališkojo filozofo Bovio, radikališkos partijos buvo užmanę parengti iškilmingus apvaikščiojimus, bet policija uždraudė. Valdžia mat bijos, kad tos demonstracijos nebutų atkreiptos prieš laukiamą caro į Italiją atsilankymą.

‖ Popiežius Pius X paskyrė kardinolus: Vanutelli, Rampolla, Ferrata ir Vives y Tuto į sąnarius komisijos, kuri turės užsiimti parengimu iškilmių iš priežasties 50-metinių sukaktuvių apskelbimo dogmos apie „nekaltą prasidėjimą" mergelės Marijos, Jėzaus motinos.

‖ Adrianopoliaus vilaiete turkiškos kariaunos išdraskė ir sudegino malunus ir didelius javų svirnus. Tukstančiai moterių ir vaikų slapstosi po kalnus ir girias nuo persekiojimų; jie kenčia didelį vargą dėlei stokos maisto ir žiauraus oro.

‖ Laikraštis „Westminster Gazette" praneša, jog tulas amerikoniškas sindikatas norėjęs už 60 milijonų doliarų nupirkti turtingus molkasčius ties Dorsetshire ir Devonshire, Anglijoj. Savininkai vienog tą pasiulyjimą atmetė.

‖ Apielinkėse Orange ir Dijon, Francuzijoj, prasidėjo rudeniniai francuziškų kariaunų manevrai, kuriuose dalyvauja apie 120 tukstančių kareivių. Kareiviai daug kenčia nuo lytaus ir didelių karščių.

‖ Leipcige likos suareštuotas socialdemokratiško laikraščio redaktorius ir pasiuntinys į Vokietijos parlamentą Schoepflin. Skųsta mat jį už ciecoriaus ypatos įžeidimą.

‖ Beirute įvyko smarkios muštynės tarp krikščionių ir turkų. Trys turkiški kareiviai likos užmušti ir keletą sužeista. Krikščionių tik vienas užmuštas.

‖ Iš Algiero praneša, juog netoli Almoungar užpuolė nuožmių tuaregų burys ant francuziškų kariaunų. Kovoje užmušta 37 francuzų kareivius ir 47 jų sužeista.

‖ Anglijos Vakarinės Afrikos komisorius pakėlė smarkų protestą prieš valdžią, kuri užsigeidė siųsti į Vakarinę Afriką žydus ant apsigyvenimo.

‖ Sulyg oficiališkai pagarsintų žinių, mieste Merida, Meksike, per visą piutės mėnesį geltonuoju drugiu susirgo 128 žmonės, iš kurių 50 numirė.

‖ Hallėj, Vokietijoj, suareštuota 3 vyrus ir 2 moteri; skųsta juos už įžeidimą kaizerio.

Mokslas ir Išradimai.

Strasburgo profesorius Hergeselt, pirmsėdis tarptautiškos aeronautų draugystės, paduoda savo ištirimus sulyg temperaturos augštumoj apie 10000 metrų nuo žemės. Jo ištirinėjimai buvo daryti su pagelba orinių balionų be keleivių; balionai tie buvo aprupinti automatiškai užrašančiais temperaturą prietaisais. Pasirodo, kad augštumoj 15000 metrų nuo žemės temperatura siekia 52.5 laipsnius Celciaus žemiau zero, kuomet ant žemės termometras rodė tik 0.4°C Augštumoj 10160 metrų buvo 41.1°C. žemiau zero, o pusę valandos vėliaus, augštumoj 11900 metrų, net 53.1°C. šalčio, kuomet ant žemės tame pat laike buvo 16.2°C. šilumos. Žemiausia temperatura aužrašyta ugštumoj 18500 metrų, ji yra 68° Celciaus.

Vindobonos gamtininkas Werner atliko keliolika bandavonių ant ištirimo reptilijų ir amfibijų (slankiojančių ir gyvenančių iš dalies vandenyj, iš dalies ant sausžemio gyvunų) jautrumo. Savo tėmyjimus Werner atliko ant 168egzempliorių gyvunų, iš kurių daugiau per šešiasdešimt laikėsi laisvai, nesugauti; prie to tėmyjimai buvo daryti labai atsargiai, teip kad gyvunai negalėtų suprasti ar patėmyti, jog kas nors turi ant jų akį atkreipęs. Temytinas gali but daigtas, kad teip slankiojantiejie sutvėrimai kaip ir amfibijos labai greitai pajaučia, kur yra vanduo; matomai tie sutvėrimai turi ant to labai išdirbtą pajautimą. Apart to, jie labai mėgsta šviesą ir jieško jos, nežiurint visai ant to, ar ta šviesa duoda šilumą ar ne; todėl jie tankiai apleidžia daug liuonesnius ir šiltus urvus, kad tik išlįsti ant sausės. Vienas iš aštriausių tų gyvunų pajautimų, tai — matymas, nors, apskritai imant, jų matymas yra menkas. Sulyg Wernerio ištyrimu krokodiliai negali pažinti žmogaus, atokume padešimteriopinto jų kuno ilgio. Angys teip jau ne geriau mato; teip, pvz., *boa constrictor* su vargu gali atskirti daigtus, esančius atokume vienos trečdalės ar ketvirtdalės viso savo ilgumo, o tulos atmainos mato ne toliau kaip ant vienos penktdalės ir net vienos aštuntdalės savo ilgumo. Daug jau geriau mato varlės, jos gali atskirti daigtus, esančius atokume 15—20 sykių padauginto savo kuno ilgumo. Kuomet pas kitus gyvunus stoką matymo papildo gerai išdirbtas girdėjimo jausmas, pas žemesniuosius nugarkaulinius sutvėrimus to nepatėmyta. Didesnėji dalis slankiojančių gyvunų (išskiriant vien krokodilius) turi visai menkai išdirbtą girdėjimą, o boa rodosi visai yra kurčias.

Berlyno Koch instituto daktaras Neufeld pagarsino, kad jis atlikęs keletą pasekmingų bandavonių su teip vadinamoms tuberkulosos bacilėms. Jis ištyrė, kad paimta iš žmogaus kraujo gyva bacilė ir įleistą į gyvulio kraują pilnai apsaugoja gyvulį nuo užsikrėtimo tuberkulosos liga. Įčiepytos negyvos bacilės į gyvulio kuną jokios veikmės nepadaro, taigi jos nuo užsikrėtimo neapsaugoja.

Pagunda.

Novellė, parašyta *Gerhardo.*

Smarkus rudens vėjas krutina smarkiai iš brangių mezginių numegstas užtiesas atidaryto lango puikios villės aplinkinėse didmiesčio. Viduryj tykuma, gili tykuma. Po šilkiniu užklodalu puikiai įrengtoj gražiai išpiaustytoj lovoj guli jauna sunkiai serganti moteriškė. Geltoni plaukai apskrieja išbalusį, saldų jos veidą, akys pusiau užmigusios, pusiau užmerktos, neramiai mėtosi mažos rankos.

Šalia lovos be žado šėdi mielaširdystės sesuo.

Ligonė atidaro mėlynas, dar vaikiškas akis, kuriose matyt baimė.

— Sesuo Elzbieta, aš sapnavau, jog mirsiu! O, jeigu tai butų teisybė, jeigu man reiktų persiskirti su mano vaikeliais, su mano vyru! Turi but labai kartu skirtiesi su tais, kuriuos mylime labiau už viską!

Sesuo linktelėjo galvą, skaudėjimas koksai ypatiškas apsireiškė ant jos gražių lupų.

— Dar sunkiau, negu mirtis, jeigu juos gyvenimo sanlygos perskiria.

— Sesuo Elzbieta! Ar jus kada nors mylėjote, ar jus teipgi mylėjo, ar buvote laiminga?

Šviesa kokia ten apėmė ant valandėlės sesers veidą ir parva pasirodė ne vien ant veido, bet ir ant lupų.

— Savo laike aš buvau laiminga sužieduotinė.

— O paskui? — klausė pailsęs, prijaučiantis balsas.

— Paskui mirė mano tėvas, mes likomės be turtų, tapome tikrais beturčiais; mano sužieduotinis savo padėjime ir kad dar jam reikėjo šelpti tėvus, negalėjo vesti be turtų merginą. Teip mes ir persiskyrėme. Tai kas dieną atsitinkanti istorija.

— Nelaiminga sesute! Ir jus ne matėte jo niekada daugiau?

— Ne! — Jos lupos sudrebėjo. Jauna moteriškė nedasiproti, kad tai apie jos vyrą kalbėjo mielaširdystės sesuo.

Kada seserų perdėtinė 8 dienos atgal nusiuntė seserį Elzbietą į tuos namus ir pasakė pravardę jų pono, ji tikėjo, kad tiesiog neįstengs prie jo moteries pildyti samaritonės tarnystą; bet sesuo dėl asabiškų jausmų ne turi tiesos atsisakyti nuo pildymo pareigų; todėl ji nusiramino, ir ligonė laimėjo jos meilę kaip ir kiekviena kita kenčianti ypata. Vyras ligonės dabotojos ne turėjo progos pamatyti; jis, kaipo oficieras, likosi perdėtinių išsiųstas į Lietuvą arklių pirkti, bet diena nuo dienos laukė jo sugrįžimo. Sesuo tikisi galėsianti jį be drebėjimo patikti, viską pergalėti.

Bet dabar, kada išgirdo jo žingsnius kitame kambaryj ir balsą, ji dreba. Ji nori išeiti, bet tuom tarpu jis įeina į kambarį klausdamas: „Ar galima," skubinai prie lovos, pasilenkia ant baltos pagalvės ir prie baltų mažų rankų. Prasideda garsus bučiavimai.

Sesuo Elzbieta pribėgo prie lango, drebanti pirštai įsikabino į jų užtiesą, lupas uždarė dručiai, kad neišduotų nė jokio balso. Ką ji laikė už numirusį, pergalėtą, palaidotą, tas vėl atgijo, meilė to, kuris priguli kitai. Kaip tai ją kankina, gimdo laimingos praeities atsiminimus! Kentėjimas dabar dar didesnis negu tąsyk, prie persiskyrimo. Ji peikia pati savę, įkalba sau, jog turi džiaugtiesi matydama jį laimingu. Bet ar jis ištikro laimingas? Ar jo greitai užsideganti dvasia rado užganėdinimą prie šitos vaikiškos, dar nenunokusios moteriškės? Ar jis pats ją su visu užmiršo?

— Sesute Elzbieta, meldžiu eik šian, kad mano Jonas galėtų pažinti mano gerąjį aniuolą.

Ji turi eiti, stoti prieš jo akis! Gal jis jos ne pažįs mielaširdystės sesers drabužiuose! Bet kaip tik jo akys atsikreipė ant jos veido ir viso pavidalo, veidas jo pabalo. Balsas veržiasi per jo lupas, bet sesuo su persergėjimu pakėlė pirštą prie lupų, akims rodydama ligonį. Kam ją erzinti ir bauginti? Ir jis todėl ištarė vien padėkavonę. Jo jauna pati randa jo krutėjimus normališkais ir griebia su meile jo drebančią ranką. Ir Elzbietos ranką ji dručiai apkabino. Abiejų rankos esti visai kaip pirma, kada jos jieškojo viens kito. Umai Elzbieta ištraukė savo ranką su karštu prašymu:

— Jus turite dabar ramiai ilsėtiesi, kitaip jums užkenks susierzinimas.

— Ne, maloni sesute! Vadinkite manę vardu, aš jus myliu. Pabučiuokite manę kaipo seserį.

Nors širdis kenčia neišpasakytus kentėjimus, sesuo pasilenkia; jos lupos dasilyti lupų tos, kuri jai laimę paveržė Karštis apima jos visą kuną.

Kada ji pažiurėjo, ligonės vyro ne buvo.

Bet nuo tos valandos ji mato jį kas valandą; kaip tik pasiliuosuoja nuo darbo, sėda prie ligonės lovos, stengiasi ją sušildyti, nuraminti, kad ji užmirštų savo kentėjimus. Sesuo Elzbieta nori tąsyk išeiti, bet ligonė ne leidžia. Ji dar per silpna, daug kalbėti ne gali; todėl Elzbieta turi su jos vyru kalbėti.

Abudu sėdi prieš viens kitą — kaip tai seniau budavo, kada abudu buvo laimingi ir tikėjosi laimingos ateities; abiejų sutinkanti dvasia atranda tinkamus pasikalbėjimui tematus, koki abudu užima, jų akys žiuri į viens kitą, kaip pirma, kada svajojo apie laimingą ateitį. Bet vienog guli kokia ten sunkenybė ant jų krutinės, pasikalbėjimai ne turi tos malonės, ramybės, kadangi jų krutinėse kiekvienas turi senus atminimus, jais kvėpuoja.

Dar! Bet kas gali žinoti kaip greitai šitas gyvenimas pasibaigs. Operacija rods nusidavė pasekmingai, bet pajiegos ligonės menkos, širdies besidarbavimas nenormališkas.

— Gyvastis ligonės po Dievui yra jusų rankose, sesuo! — pasakė daręs operaciją profesorius. — Tėmykite gerai pulsą ir reikale griebkitės atsakančių vaistų. Tik per nenuilstantį dabojimą galima ligonę išgelbėti.

„Gyvastis ligonės po Dievui yra jusų rankose." Kaip tie žodžiai profesoriaus tikrai pritaikyti, kaip gi jie pataikė į sesers širdį. Jie ją baugina ir verčia ne ramiai vaikščioti po kambarį. Kodėl ant jos pečių uždėtas teip sunkus atsakymas, kodėl ji turi tą moteriškę gelbėti, kuri stovi terp jo ir jos? Kaip sapne ji mato savę tuose turtingai įrengtuose namuose prie numylėto vyro šono, kuris jos niekada neužmiršo, su turtais ir meile, jos sunų užaugintų ji ant gabaus ir naudingo vyro. Ligonė savo laimės dalį jau apturėjo, dabar nori ir ji, kuri iki šiol troško ir alko savo dalį apturėti.

Ligonė pabudo ir suvaitojo; tykus šauksmas išsiveržė iš jos pabalusių lupų. Sesuo Elzbieta paėmė už pulso, jis muša nereguliariškai, silpnas, vos jaučiamas. Machiniališkai sesuo pagriebė čirškynaitę, kad, pagal daktaro prisakymą, įčirkšti po oda reikalingus vaistus ir umai užeina jai ant mislies: jeigu tu dabar ne atliksi savo pareigų, ligonė į porą minutų numirs, o tu busi laiminga su mylimu vyru.

Ligonė paskutinėj valandoj kalba: „Tėve musų, kuris esi danguj." Kaip perkuno griausmas skamba tie vos girdime žodžiai Elzbietos ausyse: „Ir ne vesk mus į pagundinimą"!

Ji pabunda kaip iš baisaus sapno. Ar ištikro ji turėjo ant mislies tokį baisų prasižengimą ir ar į sekundą ji butų įpuolusi į pagundą be ligonės maldos? Jos dantys pradėjo barškėti kaip nuo peršalimo, bet dabar ji be užvilkimo griebiasi pagal daktaro instrukcijas gelbėjimo ligonės. Paskui priklaupia prie lovos, iš jos lupų veržiasi meldimas atleidimo ir meldimas Dievo pagelbos:

— Dieve, gelbėk manę ir ją!

Dievas yra mielaširdingas, ligonės širdis pradeda mušti vis smarkiau ir lygiau, truputis kantrumo pasirodo ant pabalusių lupų ir veidų, ji kvėpuoja kaip reikia ir pabudusi bučiuoja sesers ranką.

Sunkiai nuliudusi sėdi Elzbieta kelias valandas prie lovos be krutėjimo, ji sudyja savę be pasigailėjimo ir mielaširdystės ir pasižada ne atsitraukti, kol ligonė su visu neišgis, nors tas išgijimas varo jai skaudų kardą į širdį, laidoja ant visados jos laimę prie savo mylimo vyro. Pareiga stoja augščiau už laimės geismus ir laimę! Ji pastojo jam svetima ir šalta, nuo jo kreipia šalyn savo mylinčias akis. Ir ant galo sunki pareiga atlikta, ji gali prasišalinti.

Atsisveikinusi su ligone, ji nori nematant apleisti jo namus, bet likimas ir nuo paskutinio, sunkiausio jos neišgelbėjo. Jonas išeina priešais.

— Jus norite jau eiti? — klausia jis jos neramiu, tykiu balsu.

— Mano prisiega šaukia manę prie kitų ligonių.

— Elzbieta! — sako jis minkštu mylinčiu balsu. — Ar tą sunkų pasišventimo vien reikalaujantį gyvenimą visada nori vesti? tas negali jus užganėdinti!

— Jus klystate, pone. Mano gyvenimas manę užganėdina ir suteikia man daugiaus negu kiekvienas kitas galėtų suteikti.

Ji jaučia, kad gerai atsakė. Šiltas žvilgėjimas jo akyse užgesta, jo veidas pastoja šaltu.

— Teip, tai gyvenkite laimingai ir priimkite tukstantį padėkavonių už jusų pasišventimą!

Jis išeina svyruojančiais žingsniais, bet šviesa žiba ant jos kaktos. Ir jis atsigriebs ir ant jo tas žodis pasirodys teisingu, kurį ji jam pasakė.

Redakcijos atsakymai.

SAMBARAVOKIDILIKOVSKIUI, S. BOSTON. Kiekviena korespondencija turi but aprupinta tikru korespondento vardu, apart pseudonymo. Pseudonymiškų korespondencijų jokia redakcija negali priimti ir talpinti į laikraštį, kadangi nežino, kas iš tikro yra korespondenciją rašęs.

Vietines Žinios.

— Tula Mary Tutle pirko nuo daktaro Arn. Hafenclaver patentuotų gyduolių už 10 doliarų; kadangi vienog teip brangios gyduolės jai nieko negelbėjo, ji pradėjo daktarui rugoti, už ką tas, įširdęs, pradėjo moterį mušti ir parsimetęs kojoms spardyti. — Tipiškas Amerikos „daktaras" iš eilės „specialistų nuo visų ligų", gydančių vienokioms patentuotoms gyduolėms visas ligas; jei kuri liga nesiduoda išgydyti patentuotoms gyduolėms, „specialistas" išgydo nepatentuota kumščia — už tą pačią prekę. „Daktarą" suareštuota ir patupdyta už krotų.

— Nelaimingas gyvenimas ir didelis skurdas privertė tulą gyvenančią po num. 146 Crosby ul. Clarą Castello papildyti baisų darbą. Ji aplaistė ant savęs ir ant savo neregės motinos drabužius su kerosinų ir padegė, norėdama tokiu budu ir savę ir motiną ir visus namus sudeginti. Ant jų riksmo nuo basių kančių susibėgo kaimynai, bet jau nedaug ką galėjo joms pagelbėti; padegėja nuo baisių žaizdų tuojau numirė, motina gi, nors teipjau smarkiai apdeginta, išliko da gyva ir ją nugabenta į ligonbutį.

— Namuose po nr. 484 State ulyčioj su britva pasipiovė 32 metų amžiaus Geo. King. Jis pirma tarnavo Suv. Valst. kariaunoj ir buvo išsiųstas į Chinus, kur jis neteko vienos kojos. Sugrįžęs namo nelaimingas. dėlei savo nesveikatos, atsirado baisiai vargingam padėjime, kas ir buvo priežastimi patžudystės.

— Ant Ashland ave., Armitage ave. ir Laflin st. suareštuota daugybę savininkų siuvimo darbviečių už priėmimą į darbą mažų, nuo 12 iki 14 metų, vaikų. Vaikai turėdavo tose siuvėjų „šapose" dirbti po 10—12 valandų per dieną!

— Už šinkavimo tiesas šį mėnesį užmokėjo savo mokestį 1606 karčiamninkai, iš ko į miesto kasą įplaukė 270 tukstančių doliarų. Iš viso Chicagoj randasi 7500 karčiamų.

— Ant North Carpenter ul. likos trukio suvažinėtas tulas 17 metų Joseph Gavin. Lokomotiva sutriuškino jam galvą ir nutraukė kairiąją koją.

— Ant kertės Wentworth ave. ir 37 ulyčios likos tulo piktadario nušautas 19 metų Thomas Slattery. Užmušėjo nesusekta.

The Baltimore & Ohio R. R. Co.

Dėlei busiančio seimo Sovereign Grand Lodge, I. O. O. F. virš minėtas geležinkelis parduos už labai sumažinta prekę tikietus į Baltimore, Md. ir atgal Rugsėjo 18, 19 ir 20. Tikietai bus geri ant sugrįžimo iki spalių 3 d.

Tikietų Offisas:

C. G. Lemmom, T. P. A., 244 S. Clark St., Chicago, Ill.

B. N. Austin, G. P. A., Chicago, Ill.

(20—9)

Vakarine Mokslaine Angliszkos Kalbos!

Ant West Sides, po nr. 68 W. 25 St., J. Sabalauskas atidare vakarine mokslaine angliszkos kalbos, kurioj mokys 3 vakarus ant sanvaites, Panedelyj, Utarninke ir Petnyczioj, mokslas prasideda 7½ val. vakare, del einancziu kasztuoja **tik 2 dol.** ant menesio. Tas yra pagirtinas ir naudingas dalykas, o turint liuosa laika geriau praleisti mokslaine), negu saliune. Užkviečzia kuoskaitlingiausiai atsilankyti.

Su guodone
J. Sabalauskas,
Mokintojas.

Tel. 872 Morgan.

Nauja knyga.

Gamtos Istorija, pagal Povila Bert, verte Dras A. Baceviczia, spauda „Lietuvos" Chicago, puslapiu 209. Knygele su daugeliu paveikslelių: gyvuliu, vabalu, žuviu, žmoniu, medžiu ir akmenu trumpai, aiszkiai ir suprantamai issaiszkina mums gamtos istorija, ypacz tuos dalykus, kuriuos kiekvienas žmogus privalo suprasti. Preke..... .....50c

Gyvos Aukos.

Molochui, dievaičiui ugnies, Phoinikai aukaudavo vaikus. Į jo milžinišką geležinį, įkaitytą raudonai glėbį mesdavo vaikus, idant tie mirtų baisiose kančiose. Šiądien mes negalime suprasti tokio žiaurumo, bet tukstančiai vaikų miršta kasmet iš priežasties stokos atsakančios rupesties. O ir tukstančiai vyrų bei moterų miršta arba kenčia po musų akių, iš tos pačios priežasties. Ar tai patžudystė, ar nežinysta? Jie turi vartoti Triner'io Elikzirą Karčiojo Vyno ir užsilaikyti gerame sveikatos stovyje. Moterys atras jame geriausį vaistą, koksai kuomet tik padarytas. Jis atnaujina kraują, suveda organus žlebčiojimo į tvarką, suteikia sveiką valgumą ir sveiką, atgaivinantį miegą. Padarytas iš grynų vynuogių ir darinktų žolelių, yra gamtišku atgaivinančiu budu ir atnaujintoju kraujo.

Ant gavimo aptiekose arba pas fabrikantą Juozapą Trinerį, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

GAMTOS PAJIEGOS

IR KAIP IŠ JU NAUDOTIS.

Pagal Bitnerą.

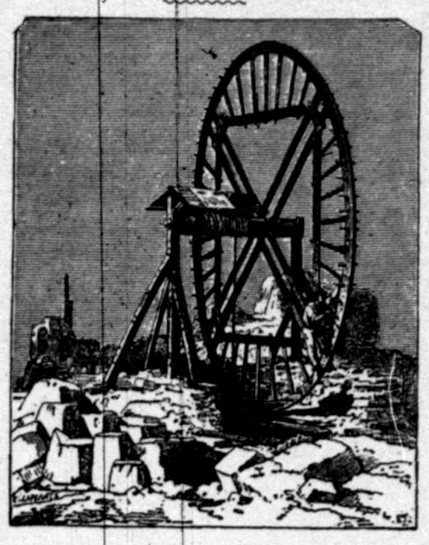

Vindas su ratu sukamu žmogaus kuno sunkumo.

Ant dar didesnio užčėdyjimo pajiegos, tankiai nepasiganėdina skirtumu diametrų rato ir volelio, bet pritaiko teip, kad pajiega nedirba tiesiog ant volelių, duoda jiems atskiras ašis, kurias sujungia dantuotais ratais.

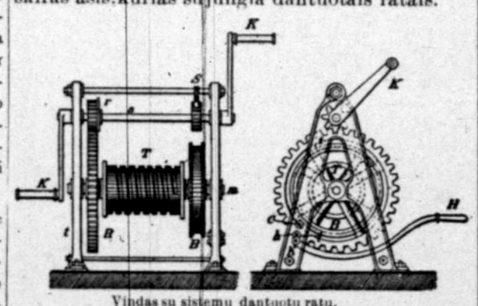

Vindas su sistemu dantuotų ratų.

Abidvi rankenos dantuoto vindo K ir K yra iš priešingų pusių viena priešais kitą teip, kad abudu sukanti rankenas darbininkai duoda vieną pajiegą prie sukimo rankenų: kada vienas darbininkas spaudžia rankeną žemyn, kitas ją suka augštyn. T — volas turi spirališkai bėgančią grabutę, ant kurios uždėta virvė arba retėžis. Ant ašies rankenos *a* ir volo *m* uždėti dantuoti ratai *r* ir *R* besijungianti su viens kitu. Nuo skirtumo radiusų abiejų dantuotų ratų paeina ir daugumas pajiegos, reikalingos ant pakėlimo atsakančios sunkenybės arba, geriau sakant, užčėdyjimas pajiegos. Jeigu *R* bus penkissyk didesnis už *r*, tai ir dantų turės penkissyk daugiau, kadangi, kad dantys vieno rato įeitų į dantis kito, abiejų ratų dantys turi buti lygaus didumo; ašis rankenos *a* tokiu budu turi suktiesi penkis kartus greičiau. Jeigu skirtumas radiusų volo ir rankenos bus kaip 1:2, tai perdavimas persistatys sekančioj proporcijoj: $1:4\times2=1:8$. Taigi ant pakėlimo sunkenybės reikia pajiegos $\frac{1}{8}$ dalies svarumo sunkenybės.

Prie vindo paprastai yra ir stabdymo prietaisa arba bremzė. Prie leidimo žemyn sunkenybių ratas *r* gal but nustumtas prie rato truputį į kairiąją pusę teip, kad jis nesikabina su dantims rato *R*; tąsyk volai sukasi pats be rankenų ir jo besisukimo greitumą galima reguliuoti su stabdymo prietaisos arba bremzės pagelba.

Vartojant kelias ratų poras, galima dar labiau padidinti pajiegą. Pajiega varo dantuotą ratą *r*; tas jungiasi su ratu *R*; perdavimas bus lygus $\frac{1}{4}$. Ant ašies R_1 yra mažas ratukas r_2, sujungtas dantims su ratu R_2, kuris penkis kartus didesnis už ratą r_2; ant galo dantuotas ratas r_3, esantis ant ašies rato R_2 verčia suktiesi ratą R_3, diametras kurio šešis kartus didesnis už diametrą r_3. Tokiu budu skirtumai terp diametrų, o tuom pačiu ir skaitliai dantų trijų porų dantuotų ratų šitame atsitikime bus — 1:4, 1:5, 1:6, perdavimas gi persistatys kaip $1:4\times5\times6=1:120$.

Sistemas dantuotų ratų.

Šitame atsitikime, pritaikymas dantuotų ratų prie pirmutinio volo padidina pajiegą 120 kartų, taigi su pajiega vieno svaro galima pakelti sunkenybę 120 kartų didesnę, prieto vienog greitumas keliamos sunkenybės tiek kartų pasimažina. Kaip prie kitų prietaisų teip ir čia: ką laimime ant pajiegos, tą žudome ant laiko, jeigu darbas lengvesnis, tai ant jo nuveikimo reikia ilgesnio laiko. Jeigu prireikia, galima greitumą kėlimo padidinti, bet tą galima padaryti tik kaštais pajiegos. Ant to reikia pajiegą pridėti prie volo rato R_3, o ratas r_1 turės suktiesi 120 kartų greičiau. Tokį budą vienog vartoja retai. Ant padidinimo greitumo tankiai vartoja diržinį arba virvinį perdavimą pajiegos, pastatytą ant tų pačių pamatų.

Ant įvedimo į krutėjimą ašies su pagelba rankenų dirba ne vien darbininko rankų pajiega, bet susinaudoja ir viso kuno sunkumas, kadangi besileidžiant rankenai žemyn, ant jos visu kuno sunkumu gula dirbantis darbininkas. Daug buvo daryta bandymų padirbti mašinas, ant kurių varymo butų sunaudota vien darbininkų kojų pajiega, taigi daug pašvęsta laiko ant padirbimo minamų mašinų, bet padirbtos tokios mašinos ne atsakė viltims pačių išradėjų. Tiktai prie tokių darbų, kur sėdintis darbininkas negali rankoms sukti mašinos, kadangi rankos turi atlikti kitokį darbą, likosi pritaikytos minamos mašinos, ant kurių varymo sunaudota žmogaus kojų pajiega; prie tokių priguli gerai visiems pažįstamos staklės, verpimo rateliai, siuvamos mašinos, tekinimo mašinos, padirbtos ant pamato minamo su koja vienpečio buomo ir rankenos; puodžių varstotas, minamas su koja, susideda iš rato ir vertikališkos ašies.

Peržiurėję mašinas, padirbtas ant buomo pamato, peržiurėsime padirbtas ant pamato gulščio paviršiaus.

Nuo palinkusio kelio, taigi nuo kalno vežimas pats ritasi žemyn į pakalnę; bolė, padėta į palinkusią rindelę, pati ritasi žemyn. Tas ir yra veikmė palinkusio paviršiaus. Pirma, negu koks kunas pradės krutėti, jis turi jau potenciališką energiją, kuri prie krutėjimo persikeičia į kinetišką. Bolę reikia pirma pakelti ant viršutinio galo rindelės; prie to reikia nuveikti tulą mechanišką darbą, kuris užsilaiko pakeltoj bolėj ir apsireiškia prie jos ritimosi žemyn. Prie to ritimosi bolė turi pergalėti besitrynimą į rindelės sienas, pasipriešinimą oro ir ant galo atsimuša į galinę rindelės sieną, prie ko atlieka tiek darbo, kiek sunaudota ant pakėlimo bolės, kokį ji galėtų atlikti, liuosai puldama nuo tokio augščio ant žemės.

Tiesos palinkusio paviršiaus paremtos ant padalinimo pajiegų. Sunkumas kuno besidarbuojantis vertikališkai nuo viršaus apačios link pasidalina į dvi ją tverianti pajiegi, iš kurių pirmutinė — yra tai spaudimas kuno ant palinkusio paviršiaus, antroji gi stengiasi risti kuną nuo viršaus palinkusio paviršiaus žemyn. Ant pakėlimo kuno ant palinkusio paviršiaus augštyn, reikalinga, pirmame atsitikime pajiega jai lygi, antrame didesnė, kuri darbuojasi ant kuno priešingoj linkmėj. Pajiega puolimo nuo palinkusio paviršiaus paeina nuo pasikėlimo to paviršiaus ir ji lygi besistengiančiai ristiesi sunkenybei padaugintai ant augštumo pasikėlimo palinkusio paviršiaus.

Ant palinkusio paviršiaus galima pakelti sunkenybę ant atsakančio augščio su mažesne pajiega, negu keliant tą sunkenybę vertikališkai augštyn, bet užtai, keliant ant palinkusio paviršiaus, kelias keliamos sunkenybės bus kur kas didesnis, taigi ir čia išpuola, jog ką pelnome ant pajiegos, tą žudome ant laiko: jeigu ką galima nuveikti su mažesne pajiega, tai ant to reikia ilgesnio darbo ir tai ant tiek ilgesnio, ant kiek reikia mažesnės pajiegos ant nuveikimo darbo, taigi ant pakėlimo sunkenybės.

Egiptijonai, ant pergabenimo didelių akmenų, naudojosi iš palinkusių paviršių jeigu ir ne visur, tai bent prie budavojimo milžiniškų piramydų, iš kurių antai piramyda karaliaus Chufu yra teip didelė, kad ant jos pastatymo reikėtų 1200 milijonų dabar prie budavonių vartojamų plytų. Prie budavojimo piramydos Giseh, ant pergabenimo didelių akmenų iš skaldinyčios, buvo nupilta augšta kalva, kurios liekanos užsiliko iki šiai dienai, kalva ta traukiasi iki vietai, kur stovi piramyda; iš tos kalvos naudojosi ant pergabenimo iš skaldinyčių didelių akmenų.

Prasčiausias pritaikymas palinkusio paviršiaus yra visiems žinomas kylys; juo mažesnis jo pasikėlimas, juo daugiau ir lengviau su juom galima nuveikti, bet užtai jis turi but ilgesniu.

Ant principo palinkusio paviršiaus yra *šriubas*, paskutinis iš teip vadinamų prastųjų mašinų. Panašumą šriubo į palinkusį paviršių geriausiai matome ant geležinkelių besisukančių aplink kalną šriubo pavidale. Ant praktikos šriubus daro su visokeropais įpiovimais, taukiausiai daro pavidale lygšonio trikerčio šriubus su aštriu įpiovimu, o kvadratinius su lėkštu.

Sriubai dar buva su vienu ir daugiau kelių; paskutiniai po vienam keliui turi paraleliškai bėgančius kitus, bet visi jie lygaus augščio. Šriubų su dvigubu keliu išpiovimai turi tik pusę augščio šriubų su vienu keliu. Šriubus su daugeliu kelių daro tik tąsyk, kada vienas kelias per daug augštas, sulyginant su šriubo diametru.

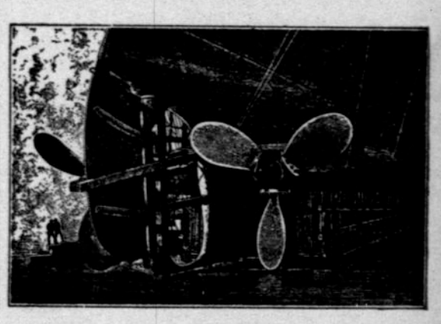

Šriubai garlaivio Kaiser Wilhelm, sverianti po 28 tonas.

Yra dar šriubai einanti kairės ir dešinės pusės linkui; šriubais su dešiniu keliu vadina tokius, kuriuose, jeigu žiurėt nuo viršaus, išpiovimai bėga teip kaip laikrodžio rodyklai. Kiekvienam šriubui atsako atsakanti muterė, turinti vidurinius išpiovimus atsakančius šriubo išpiovimui, į kurią šriubą galima druciai įsukti.

Sriubus su aštriu išpiovimu vartoja ant pritvirtinimo ko nors. Lėkšti šriubai vartojami ant perkeitimo besisukančio krutėjimo ant slenkančio.

Jeigu šriubo muterė pritvirtinta ir ne gali nė suktiesi aplinkui, nė slinkti pryšakin, tai kruta vien šriubas; jeigu šriubas bus pritvirtintas ir negalės krutėti ašies link, tai krutės vien muterė šriubo į vieną, ar į kitą pusę. Jeigu šriubas bus teip pritvirtintas, kad ne galės nė suktiesi aplinkui, tai su pagelba atsakančios pajiegos galima bus priversti suktiesi aplinkui muterę.

Sriubus vartoja ant presavimo, teiposgi ant pakėlimo sunkenybių. Sriubą ant suspaudimo vartoja prie kopiravimo. Kopiravimo presoj muterė pritvirtinta prie rankenos teip, kad ne gali krutėti, arba pati rankena turi muterės išpiaustymus; šriubas gali arba suktiesi, arba slinkti pryšakin. Pajiega darbuojasi ant šriubo su pagelba rato, kurį suka ranka, arba su pagelba dvipečio buomo ir prie palinkimo žemyn š

NAUJI DRESEMS CEIKIAI IR SZILKAI.

Puikus szilkai vestuvinems dresems. Ateik pazluret pas mus. Parvuoti ir juodi dresems ceikiai.

A. Szilingis, ir 5 kiti
Lietuviszki pardavejai patarnaus tau.

Dovanos prie $10 pirkiniu.

38 col. grynos vilnos Zibelinai, pilnoje elleje parvu, 42 col. skotiszku parvu siudalai, gurbeto audimo audeklas, plyna parva Venetian, teipgi 42 coliu geri szilkai ir vilnoniai langiniai, ant pasirinkimo isz visu szitu nauju audimu, 64c. vertes, per szita atidarymo iszpardavima tik..... **50c.**

44 col. grynos vilnos whipcord, visokiu nauju apstingu rudeniniu atszviesiu, 46 col. geras žvilgantis sicilijinis, 48 col. storas cheviotas, 50 col. skotiszkas milinis siudalas, paprasta 89c. verte, atdarymo iszpardavimo preke tiktai..... **75c.**

52 col. grynai vilnonis importuotas zibelinis milas, Venetian, 46 col. melrose, 44 col. rekinu kailiai visokiu parvu, teipgi 44 col. nauji rudeniniai voiliai, $1.25 gatunkas, per musu atidarymo iszpardavima preke tiktai..... **$1.00**

54 col. naujas rudeninis skotiszkas siudalas ant ilgu kotu, kriaučiniu siutu, 46 col. gurbeto audimo minuet, 56 col. veltas cheviotas, teipgi 44 coliu Londoniszku giju etamine, $1.48 vertes, szito iszpardavimo preke tiktai..... **$1.25**

54 col. juodas moleskin zibelinas, 44 col. virveto siulo etamine, granite, peau de shark, 54 col. puikus importuotas maiszytu parvu zibelinas, teipgi 50 col. melrose visokiu nauju atszviesiu, paprastas $1.75 gatunkas, atidarymo preke..... **$1.50**

Naujos mados moteriszkų Jakių, Palerinų ir Siutų.

Moteriszki szilkiniai paredniai sijonai, padaryti isz grynai szilkinio gvarantuoto peau de soie, daliliszkai dabinti tokio pat gerumo szilku, juostuoto iszveizio su daliliszkai mezginetomis szilkinemis gražnoms, pilno ploczio sijonai, pamuszti plonu szilkiniu užleidžiamu sijonu, $10.00 vertes sijonas, musu dabartine preke tiktai..... **$7.98**

Moteriszki rudeniniai siutai, siudyti isz puikaus gatunko vilnoniu gelumbiu, naujo madinio siuvimo, trumpos ar ilgos bluzines mados, sijonai turi dvilinkas užlankas pusiau inlenktu suvitimu, pamuszti kotai ir pamuszti ar nepamuszti sijonai musu preke..... **$9.98**

Moteru ir Mergiscziu jakes, padarytos isz naujos mados zibelino audeklo, grynai vilnoniu gelumbiu, palszos ir juodos gražiai pamusztos madiszkos perpetes paleriniuio iszveizio, aksomu apsiuvinetos, musu ypatinga szito iszpardavimo preke tiktai..... **$5.98**

Moteriszkos naujos rudenines gelumbines palerinos, padarytos isz gero gatunko vilnonio kersey, augszta pastatoma apikakle, pilnas plotis, pamusztos perdem, gero darbo, apsiuvinetos aplink..... **$3.98**

Naujas aksomas ir szilkai.

Taffeta szilkas 10 stukiu 27 col. juodos Taffetos szilkines, aliejuje virintos, labai geras gatunkas, 89 centu vertes, per szita atidarymo iszpardavima preke tiktai..... **69c.**

Peau de soie szilkas — 5 stukiai jardo ploczio juodas peau de soie szilkas, labai geras, labai minksztas ir isztikimas, vertas pilnai $1.75, atidarymo preke..... **$1.25**

Nepaprastos drabužių vertes.

Valkiszki siutai isz puikiu kaszmiru, gražiai piesztu kirpenu visokiu parvu kaipogi ir plynai melynu ir juodu cheviotu, dydžiai tinka nuo 3 iki 7 metu, paprasta $3.00 verte, dabar tiktai..... **$1.24**

Berniokiniai grynos vilnos siutai, naujos rudenines kirpenos, pamuszti geru drutu seržiniu pamuszalu, kirpti pagal naujausia mada, amžis nuo 13 iki 19 metu, $7.00 vertes, dabar tik..... **$4.45**

Vyriszki $15.00 siutai už $9.99. Szitie siutai yra vidutiniszko storio ir yre geri deveti apskritus metus, puikiai pasiuti ir sukirpti pagal veliausia mada, gelumbes yra geras worstedas, melynas seržas, melynas ir juodas cheviotas, skotiszki milai ir gražus puikus kaszmiras, siutai verti $15.00. Subatoje numažinta preke..... **$9.99**

Drabužiu Skyrius atdaras Nedeliomis iki Pietu.

Baldai, Karpetai ir Megstinės Kortinos.

Dykai! Labai gražus ir didelis Wilton kauras su $20 baldu pirkiniu.

Visoki karpetai už 35c. ir augszczius susiuvami, isztiesiami ir iszklojami dykai.

$10.00 isztraukiamas stalas, vieno aržuolo, gerai finiszuotas, 6 pedu ilgas už..... **$6.50**

Komode, padaryta isz kieto medžio, dvejos durys ir viena sziupleda už..... **$3.50**

Didele atramine supama krase, vienos szilksznos sedyne, augszta atlasza už..... **$1.98**

Drapanine, didelio padarymo, padaryta isz gerai parinkto kietmedžio prekes žemos eina augszty nuo..... **$11.00**

Sofa apmuszta triju parvu geriausiu apmuszalu, Rococco struktura, visos tikrai plienines pakilos, verta $15.00, dabartine szito pardavimo preke..... **$7.98**

Stalines kedes, nendrine sedyne, augszta atlasza, karbuotos, juodu aržuolu finiszuotos, jos yra vertos $1.00 kedes..... **75c.**

Dykai! Labai graži pora Nottingham megstiniu kortinu prie $10.00 baldu pirkinio.

Lazda ir prietaisos dykai prie kožnos poros megstiniu kortinu už $1.00 ir augszcziaus.

Karpetai ir Kaurai.

Brusselinis karpetas — visas vilnonis virszus, storos metmenys szio metlaikio pirkinys, didelis pasirinkimas, 75c vertes, už jarda..... **65c.**

(Susiuvami, iszklojami ir isztiesiami dykai.)

Pliuszinis karpetas — nuo A. Smith and Co., dirbeju geriausiu pliusziniu karpetu turguje, visokiu nauju, valskiu ir parinktiniausiu rasztu, vertas $1.48 už jarda per szita iszpardavima..... **$1.25**

(Susiuvamas, isztiesiamas ir iszklojamas dykai.)

Rasztuoti Brusseliniai ruiminiai kaurai — didumas 9×10½ pedu, su apaustais krasztais, vilnonis virszus, apstingos parvos, verti $16.00 dabar tiktai..... **$11.75**

Rasztuoti Brusseliniai kaurai — didumas 9×12 pedu, padaryti isz gero brusselinio karpeto ir pritaikytais krasztais, szitas kauras turetu atneszti $20.00, per szita iszpardavima..... **$14.75**

KLEIN BROS.
795-805 So HALSTED ST.
COR. CANALPORT AVE.

Deimanto Elektrikos Kryžius.

Jis teipgi vadinamas Wolto Kryžiumi, išrastas Austrijoje prieš keleta metų ir tuojaus tapo vartojamas Prusuose, Prancuzijoje, Skandinavijoje ir kitose Europos viešpatystėse kaipo vaistas nuo reumatizmo ir kitokių ligų.

Deimanto elektriškas kryžius gydo: reumatizma, neuralgija, kryžiaus skaudėjima, viduriu skaudėjimus, silpnuma, nerviškuma, nemiga, hysterija, paralyžiu, epilepsija, apopleksija, dusulį, trukuma proto, nuomirini, užkietima kraujo, nežieboliojima, stoka apetito ir viduriu skaudėjimus.

Lengvuma pajausite po kelių adynų, kartais po kelių dienų. Sis kryžius privalo nešioti diena ir nakti ant kliksinio šniurelio užsikabinps ant kakio teip, kad kryžius karotų sulyg duobutės po krutine atgręžtas mėlynaje puse į kuną.

Prieš užsikabinima ir po užsikabinimui sykį ant diehos reik tą kryžių įmerkti į vasarošiti acta ant poros minutų. Vaikų kryžius reikia merkti į silpnesnį acta.

Prekė šio kryžiaus $1.00. Siuntimo kaštus Suvienytose Valstijose ir Kanadoje mes patys apmokame. Gvarantuojame kad šis kryžius yra geresniu vaistu už elektriška diržą, kurs nuo 19—20 sykių yra brangesnis. Geresnio vaisto už ši kryžių nėra, todėl jis privalo rastis kiekvienuose namuose, nes kiekviena žmogų, sveika ar ligota.

Prisiųsk $1.00 per expresa ai pačto Money Orderi, arba registruotoje gromatoje, o mes prisiųsime Deimanto Elektriška Kryžių DYKAI. Ekryžius gausi už $5.00.

Tukstančius padėkavonių gauname nuo ypatu išsigydžiusių su pagelba šio kryžiaus. Žemiaus patalpiname viena iš tokių padėkavonių:

NEW ORLEANS, LA. Liepos 28, 1902. Guodotins Pene!— Čia prisiunčiame Jumis $5.00 ant pengių elektriškų kryžiu. Pirmiaus gautieje kryžiai gydo stebuklingai. Meldžiame šiuos prisiųsti kuogreičiausiai. SESRYS BENEDIKTINKOS, 2824 Douphine st., New Orleans, La.

THE DIAMOND ELECTRIC CROSS CO.,
06 MILWAUKEE AVE., Dep't 27; CHICAGO, ILL.

Dykai prisiusime kožnam ant pareikalavimo musu NAUJA lietuviszka katalioga, kuriame atrasite daug nauju armoniku, laikrodeliu, lenciugeliu ir visokiu kitu daigtu. Pasiskubinkite raszyti, nes szventes artinasi.

Adresuokite teip:

Kelpsch & Co. 74 Centre St., Chicago, Ill.
Succ. to Kelpsch, Norrlko & Co.

TEMYKITE!

Praneszu visiems savo tautiecziams ir kostumeriams kad asz perkeliau savo sztora **Laikrodžiu, Laikrodeliu, graznu ir Muzikaliszku instrumentu isz po No. 3340 Fisk st. po No. 3305 Auburn ave.** kur žymiai padauginau visa tavora teip, kad dabar pas mane gali gauti viska kas tik ko reikalauja isz virsz paminetu daiktu. Teipogi czia taisau laikrodžius laikrodelius ir visokius muzikaliszkus instrumentus. Kas turite ka ant pataisymo ar reikalaujate ko naujo isz virsz paminetu daigtu, meldžiu pas manę naujoje vietoje atsilankyti, o asz pasirupinsiu kiekvieno reikalavimus kuogeriausiai užganedinti. Su guodone

J. MIRAUSKIS, 3305 Auburn ave. CHICAGO, ILL.

LIETUWIŲ DAKTARAS

MARJA DOWIATT,

Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78.
Telefonu galima isz kiekwienos aptiekos.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

Guodotinoms tautiszkoms ir bažnytinems Draugystems isdirba:- **Karunas, Amerikoniszkas Weliawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenklelius, Kepures ir del Marszalku paredus.**

Guodotiniems Kunigams isdirba:- **Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas, Stulas** ir wisus bažnytinius paredus. Visokĭ darbą atlieka artistiszkai in laiką.

darbas butu prideranczioi atliktas ir tuom suszelpti sawo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu

T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

Parankiausia Banka.
The Stock Yards Savings Bank

EXCHANGE BUILDING.

Union Stock Yards Chicago

KAPITOLAS ir SURPLUS $283.000.00.

VIRSZININKAI:
S. R. Flynn. Prezidentas. J. A. Spoor, Vice-Prezidentas. T. J. Fitzgerald, Kasieriaus Asit.

DIREKTORIAI:
P. A. Valentine, iš Armour & Co.
Nelson Morris, iš Nelson Morris & Co.
Jesse P. Lyman, iš Hammond Co.
John A. Spoor, iš U. S. Yard & Transit Co.
Frederick S. Winston, Attorney.
Louis F. Swift, iš Swift & Co.
James H. Ashby, iš U. S. Yard & Transit Co.
Sam'l A. McClean Jr., iš Contin. Packing Co.
Arthur G. Leonard, iš U. S. Yard & Transit Co.
Levi B. Doud, iš Doud & Keefer.
S. R. Flynn, iš National Live Stock Bank.

Šita banka priima ant užkavojimo pinigus nuo $1.00 iki didžiausiai sumai ir už sudėtus pinigus moka 3 procentą. Čia visi Stock Yardų darbininkai gali pasidėti savo pinigus tuojaus, kaip tik gauna algas, ir už padėtus gaus 3 procentą.

X-SPINDULIŲ EGZAMINAS DYKAI!

X-Spinduliai vartojami del atradimo ligos

ATSISZAUKIT TUOJAUS, NES SZITA OFERTA NE ILGAI TESIS.

ISZPJAUK SZITA IR ATSINESZK SU SAVIM.

Svieto pagarsėję specijalistai STATE MEDICAL DISPENSARY'J išgydo visas vyrų ligas greičiau už kitus gydytojus šiaurvakaruose. Gydymas SILPNU VYRU yra jų SPECIJALIŠKUMAS, ir DISPENSARY turi daugiau naujausių aparatų ir instrumentų negu sudėjus visus kitus specijalistus šiaurvakaruose.

PREKES PRIEINAMIAUSIOS.

Vyrai su gelančiom ir silpnom nugarom, inkstais, skaudėjimais kiaušiuose, lytiškų nusilpnėjimų, skaudančiu nusišlapinimu, naktiniais nubėgimais, susitraukusiais arba neišlavintais organais, trotyjimas atminties, nerviškumas, skaudėjimai krutinėje, inkstų liga, plautis puslės, nusistojimas šlapume, kritulial prieš akis, negalėjimas atlikti savo prideryščių, skaudėjimas galvos, klapatyjantis paraudimas, priešmanavimas, silpnumas, melankolija, negeras kvapas, patrotyjimas apetito, puolimas plaukų, VISIŠKAI IŠGYDOMI.

Specijaliszkos ligos: Negamtiszki nubegimai, užnuodyjimas kraujo, Varicocele, visiszkai iszgydomi. Greicziausias iszgydymas del silpnu vyru.

Jauni vyrai nusilpninti per bjaurius paproczius ir persidirbima, silpni ir nerviszki ISZGYDOMI PO TIKRA GVARANCIJA, ARBA PINIGAI SUGRAŽINTI.

GYDUOLES DYKAI IKI ISZGIJIMUI.

Offiso valandos: Nuo 10 ryto iki 4 po pietų, ir nuo 6 iki 7 vakaro. Nedėlioms ir per šventes nuo 10 iki 12.

State Medical Dispensary,

PIETVAKARINIS KAMPAS STATE IR VAN BUREN UL.

Inejimas per 66 E. Van Buren St., Chicago, Ill.

Išsikirpk šitą, nes ne visados eis laikraštyje. Šitas yra geras del egzamino su X-Spinduliais.

Koznas Sergantis
i labai trumpa Laika gal pasveikt.

Jeigo kuris sergate, tai mes galim duot roda, raszik pas **Dr. E. G. DRAKE,** dažiuretoja ir primvedziu gydytoju

"National Medical Association,,

sanariu New Yorko ir Pensylvanios universitetu, kuris per 31 metą sunkiu darbu ir praktika darodie kad nera tokiu ligu ar senu ar apleistu pripažintu už neižgydumas pas vyrus, moteris ir vaikus katru jisai negaletuižgydyt.

Nes yra negalimas da kta, kad viens gyditojas galetu visus silpnumus tikrai žinoti ir juosižgydyt, del to Dr. DRAKE kožnai ligai turi atskirą gyditoją. Paciento silpnumo liga bus visiems gyditojams perstatyta. Kožnas silpnumus tokiu budu turi atskirą sau gydytoją, bet Dr E. G. DRAKE su visais gydytojais visus silpnumus paduotus laiszke iszbando ir kožnam rasztu užtikrina visiszkaiižgydymą.

Kožnas sergantis rasztu apturi užtikrimimą jog isz savo ligos busižgydytu. Sergantis kreipiantis i musu namą uzsimoką tik wieną syki, neadbodamas ant to, kiek laiko jis tę tures gydytis.

Kad senas Medical Direktor Dr. DRAKE gal visiszkai ligąižgydyti ir visada kožnam serganezem pagelbet, matyt isz raszto kur Dr. DRAKE kožna diena gauna, isz tu pora kopiju talpinam, neturedams wietos del daugiau.

Johnstown, Pa., 18 Junius 1903.
Guodotinas Ponas Daktaras!
Kožnas kuris sergate, duodam roda, neatidiekit dieną nuo dienos, tik tuojau raszkit pas Pona Dr. Drake o jis i labai trumpa czesa jums pagialbes.
Asz buvau sergantis kataru ir galvos skaudejimu, jusu medicina maneižgyde, už ka jum labai dekui. Dieve duok jam senibies ir szczesti. Su guodone
A. SLAVA.
101 2d Ave., Johnstown Pa.

Minersville, Pa., 22. Julio 1903.
Guodotinas Ponas Drake,
Labai dieku Pons Daktare už izgydyma. Nieks negalejo mane pagialbet, jusu lekarstos siusta man per expresa izgyde mane i trumpa czesa.
Kad ne jusu medicina, asz ne žinau, kas su manim szendie but.
Su guodone
PAUL REDŽYEKI.
Box 140. Minersville, Pa.

Indianapolis. Ind., 12. Julio 1903.
Guodotinas Ponas Dr. Drake,
Nieks ne gal apraszit to skausme kuri turejau kauluose, asz potrotinau dauk piningu pas visokius Daktaru už dika, sirgau metus ir mysliau reikes man numirt. Iž gazetos asz doslzenojau ape Poną Doktorą ir jusu Medikal Association. Jusu medicina i labai trumpa ir zesa mane pastate ant koju, už ka jum abai graĵel dieku. Asz rekomendawoju i jus institutą wisiem mano pažistamem ir prietellam.
Su guodono
JUW KANAY su familija.

jeigo kuris sergate, tai nie atidekit dieną nuo dienos bet nusiduokit laiszku ar asabiszkai prie NATIONAL MEDICAL ASSOCIATION o paaiszkinimus Lietuviszkoj kalboj gausite, Wieno laiszko usztektinai, jejgu jame savo ligą prideranoziai apraszisit Raszykit mums Lietuviszkai, ar kokia jus kalba norit.

VALANDOS PRIEMIMA: Kožna diena nuo 10 iki 1 val. ryte ir nuo 2-5 po pietu. Nedieliomis nuo 10 iki 1 val. ryte.
Gromatas meldžiam ant szio antraszo siusti:

Dr. E. G. DRAKE Viriausias gydytojas **National Medical Association**
34 WEST 26 STREET, NEW YORK.

Draugysceziu Reikalai

TEATRAS! TEATRAS!
Boston, Mass. Czianykszte Lietuviszka Teatraliszka Dr-te perstatys ant scenos drama 5se aktuose „Ponas ir Mužikai" ketverge 24 d. Rugsejo (September) 1903 m. Turn Hall saleje, po nr. 29 Midlessex str. Paveikslas yra isz gyvenimo artoju baudžiavos laikuose, todel kaip vyriszkiams teip ir moteriszkems labai naudinga pamatyti kaip ponai elgesi su mužikais. Lietuviai Bostono ir aplinkines ne praleiskite progos. Loszimas prasides 7:45 val. vakare.
(9—18) Teatral. Dr-te.

Balius! Balius!
Nedelioj 20 d. Rugsejo, 1903m., Jaunu Amerikos Lietuviu Pasilinksminimo Kliubas kelia Septinta Baliu, Pulaskio saleje, 800 Ashland ave., arti 18tos ul. Prasides 5ta val. po pietu. Inženga vyram 35c, merginom 25c. Bus kaip ir visados pirmos kliasos muzika, profesoriaus Fr. Kiefer. Visus szirdingai užpraszo atsilankyti.
(9—18) Komitetas.

BALIUS! BALIUS!
New Britain, Conn. Dr-te Szvento Juozapo, tures savo baliu 26 d. rugsejo (Sept.) 1903, ant kurio bus puiki muzika kur svecziai susirinke gales pasilinksminti, balius prasides 7 val. vakare, saleje Turner Hall, ant Arch St. Inženga vyrams 25c., moterims ir merginoms už dyka. Todel visus tautieczius szirdingai užkviecziame atsilankyti.
Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo brolio, FranoKatkausko, Vilniaus redybos, Traku pav., Butramioniu gm., kaimo Jacziszkes. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Jos. Katkauskas,
170 Wulber St., Scranton, Pa.

Pajieszkau savo dedes, Vincento Raubicko, Kauno gub., Sziauliu pav., kaimo Biržiu, 60 metu senas, jau apie 11 metu kaip Amerikoj. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti dine ant adreso:
Filypas Balczianas,
167 W. 18th St., Chicago, Ill.

Pajieszkau savo brolio, Nikodemo Szulcos ir savo szvogerio, Jono Jaruszkos, abudu Kauno gub., Raseiniu pav., Sartininku volosties, kaimo Mainutos. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Jos. Shulcas,
(25—9) Export, Pa.

UŽ DYKA.

Prisiusiu auksini žieda vertes $1, kožnam dykai, kuris Orderiuos 7 tuzinus puikiausiu popieru gromatas raszyti arba Betlejos stonele pastatoma kaipo altoreli už $1.00. Drukuojamu masziniukiu turiu del visokiu popieru, knygeliu, tikietu ir tt., su visokiu gatunku literoms ir visa pamokinima apraszau kaip iszmokti drukuoti dykai. Preke mažesnes $15.00, didesnes $25.00. Siunsdami pinigus adresuokite: Geo. Baronas,
2011 Carey alley, S. S. Pittsburgh,

Pigiai ant pardavimo biznis: Cigaru, tabako ir kendžiu. Biznis nuo seniai iszdirbtas. Atsiszaukite pas:
R. C. Bock,
65 Canalport Ave., Chicago, Ill.

Pigiai ant pardavimo saliunas, lietuviu apgyventoj vietoj. Kas norite pirkti atsiszaukite pas:
Joe Nagaitis,
565 Canal St., kampas Maxvell ul., Chicago, Ill.

Pigiai ant pardavimo pirmos kliasos saliunas, lietuviu apgyventoj vietoj, arti lietuviszkos bažnyczios; biznis nuo seniai iszdirbtas. Priežastis pardavimo savininkas iszvažiuoja isz Chicagos. Atsiszaukite po nr. 723 S. Halsted St., arti 18tos ulyczios. Chicago, Ill.

Pigiai ant pardavimo puikus kampinis liotas, lietuviu apgyventoj vietoj, priežastis pardavimo savininkas iszvažiuoja ant farmu. Atsiszaukite in „Lietuvos" redakcija. (25—9)

Reikalauja žmonju prie karpymo skurukiu (tufts) del materacu, mokestis nuo sztuku, darbas geras. Atsiszaukite pas:
Joseph Krogulski
114 Barbar St., Chicago, Ill.
(18—9)

Reikalauju 1000 vyru prie gelžkelio darbo, Colorado, Wyoming, Nebraska, So. Dakota ir Minnesota sztetuose, kelione dykai isz Chicagos, 500 vyru reikalauju prie darbo giriose Wisconsin ir Michigan sztetuose, mokestis 25 iki 28 dol. ant menesio, valgis ir guolis dykai. Teipjau reikalauju vieno vyro dirbti mainose Illinojuje prie angliu.
John Lucas,
122 La Salle St., Room 6.
(10—9) Chicago, Ill.

Ir dar muzikantas.

Iki sziol isz mus visu kostumeriu bei agentu tik Luis Casper isz Springfileld, Ill neatsilygino už cigarus, kaipajau seniau pagarsinau, kad neatsilygino už paimtus del agentystes cigarus. — Bet turbut apimtas baimes, pora menesiu atgalios jis rasze man, kad važiuojas in Shenandori, Pa., mat turbut pas pagarsejusius lietuviszkus muzikantus priguleti prie beno, nes kruvoje geriaus pajiegą? Gal ir nevaziavo, o tik užsimane pedas sumaiszyti.

Ar kitados Shenadoris budams garsus, o dabar del srutu vieta?
C. Naujokas,
336 Broome St., New York City.

TEMYKITE.
Geriausia prekyste del Lietuviu.
Kiekvienam kurs prisiųs savo adresą, tam prisiųsiu DYKAI naują lietuvišką KATALIOGĄ, kuriame yra daugybė: armoniką, skripką, klernetų, skambinančių skrynučių, ir rašomų mašinukių. Reikalaujant laikrodžių katalioga, reikia prisiųsti už 5 ct. markę del pašto kašty, o greitai bus prisiųstas.
Del guodotinų draugysčių dirbame pečėtis ir senkleliius už preinamiausią prekę.
Adresuokite teip:
M. J. DAMIJONAITIS,
3138 LOWE AVE., CHICAGO, ILL.

Daugiau kaip 30 metus iszmegintas!
Dr. RICHTERO wisam swietui žinomas
"ANKER" (Inkarinis) PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo, Neuralgijos, Sausgelos, Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku skaudejimu.
už 25c. ir 50c. pas wisus aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

SERGANTIEMS
Gvarantuojame pilna iszgydyma.

Pasekminginiausiai gydau visokias pasleptas ir pavirszines ligas, kaip antai ligas sziridies, plauczin, inkstu, pilvo, galvos skandejimus, silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas silpnybes, szleivuma, sutinima, vezi, blykszle pas moteris, kraujavima ir tt., nervu ligas, podagra, reumatizma dusinima, paralyžiu ir tt. Praszalinu gumba, gydau gimdymo ligas, visokius sutinimus etc. Nerviszkas ligas gydau su pagelba geriausiu elektriszku prietaisu.

Lytiszku daliu ligas
iszgydau per **keleta dienu**. kraujo užnuodyjimus, odos ligas, semens begima, žaizdas gerklej ir burnoj, nosyj, akyse ir ausyse, netekima vyriškumo, lyniu nusilpnejima ir tt. gydau kuopasekminginiausiai ir **Sveranticjų Plina iszgydyma. Chroniszkos ligos yra mano speciaiiszkumu.** Gyvsidabrio nevartoju. Nuodugnus iszegzaminavimas ligonio ir jo iszgydymas— tai yra mano prideryste.

DR. LANDES
Szpitolinis specialistas.
132 E. 24-ta ul., kampas Lexington ave., NEW YORK.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedelioms nuo 8 ryto iki 4 po pietu.
Negalinti asabiszkai atsilankyti, gali paraszyti laiszka; butinai reikalaujame pacijento instikejimo.
Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika Lebanon Believue Post Graduate University Hospital. Direktorius Mediciniszko Instituto.

Kas isz amerikiecziu nori gauti
"Darbininku Balsa"
ir kitus prigulinczius Lietuviu Soc. Dem. Part. rasztus, siusti "Dar. Balsui" rankraszczius, pinigus ar ureti kitus kokius reikalus teiskreipia su tuomi prie musu draugo, Miszelkos.
Adresas.: V. Miszeika,
95 Canalport ave., Chicago, Ill.

AR SERGI?

Jeigu turi skaudejima ir svaigima galvos, skaudejims po krutine, sanariu, nugaros ir kryžiaus, reumatizma, sunkuma ant krutines, nepaprasta szirdies plakima, užyma ausyse ir galvoje, drebejima ir valiksczriojima kraujo, pameli, navusius paaklus, užkietejima viduriu, bjaurius ir baisius sapnus, sunkuma kojose, jeigu iszeina sekla naktyje ar prie nusiszlapinimo, jeigu negali miegoti ar valgyti, jeigu esi nuvarges rytmetyj, esi bangus, gedingas, nusimines, jeigu lytiszkos dalys yra nusilpneje, tai musu ELEKTROS JUOSTA praszalys visas minetas symptomas, priduos magnetizma ir gyvybe visam kunui, mele, tvirtuma ir linksmuma, sutvirtina nusilpnejusias nervas; vienu žodžiu padaro žmogu kaip naujai gimusi. Szita Elektros Juosta nesziojasi ant gryuo kuno ir turi stebuklinga gydanczia galybe virsz minetu kentejimu. Elektrika dabar vartoja garsiausi daktarai, nes ka elektrika padaro tai to gyduoles neinstengia. Prisiusk už 2c. marke o gausi knyga su paveikslais ir pilnu apraszymu kaip reikia iszsigydyti be daktaro.

JOHN'S SUPPLY HOUSE
3215 S. MORGAN ST., CHICAGO, ILL.

SPECIJALISTAS
WYRISZKU LIGU

kuris pasekminginai gydo ligonius, gr... teisingai ir tikrai, nes turi 20 metu praktikos ir kiekvienam

ISZGYDYMA UZTIKRINA.

Jeigu turi kokia nors paslaptinga liga, kraujo užnuodyjima, jeigu esi nusilpnejes ant viso kuno ar lytiszkos daliu kuno, jeigu turi kita kokia nors liga ar kokius kenkimus, tai tuojaus raszyk arba pats ateik pas visiem žinoma pagarsejusi Chicagos specijalista vyriszku ligu

DR. B. M. ROSS
Rooms 1 to 7, 175 S. Clark St.
kerte Monroe, Chicago, Ill. Roda dykai.
Ofisas atidarytas kasdien nuo 9 iki 4. Panedelio, Seredos, Petnyczios ir Subatos vakarais nuo 7 iki 8:30. Nedeliom nuo 10 iki 1. Galima susiszneketie lietuviszkai. Ant atsakymo indek už 2c marke.

[Laboratory 313 Bedford Ave.]
Geriausia gyduole ant užlaikymo plauku.

AR SLENKA PLAUKAI? AR NORI KAD ANT PLIKOS GALVOS UŽZELTU.

Kurie nori iszsigydyti ir praszalinti ligas, tegul kreipiasi prie Europeiszko Prof. ir Dr. BRUNDZOS, o su kurio roda tukstancziai ligoniu trumpame laike pasigelbo vien tik pagal jo metoda ir hygeniszka užsilaikyma ir tt.

Klausenti rodos per gromatas adresuokite teip:

J. M. Brundza Co.
New York & Brooklyn, U. S. A.

Europos Lietuviszki Laikraszcziai.

"Varpas" literaturos, mokslo ir politikos mėnesinis laikrasztis. Preke $1.25

"Ukininkas" užsilimantis reikalais ukininku ir paduodantis visokias kitas svarbias žinias ir pamokinimus. Iszeina kožna menesį. Preke .....75c.

"Naujienos" talpinanczios pasakas isz žmonių gyvlanimo ir kitokias svarbias žinias. Preke .....75c.

Visi tris virszminėti laikraszciai iszeina formoje knygeliu, iszleidžiami Tilžeje, Prusuose. Norinti juos gauti kreipkites prie agento. Adresas:

M. J. Damijonaitis,
3138 Lowe Ave. Chicago, Ill.

Negirdėtas daiktas.

Gražiausios su puikiausioms ant svieto kvietkoms gromatoms popieros, tinkanczios ant gromatu ne tik in Lietuva, bet ir visur, su visokiais gražiais apskaitymais kaipo tai: in levelius, brolius seseris, kalmynus, draugus, pažystamus, vyru in paczia, vaikiu in mylima merginą, merginu in vaikina ir tt. Viso 8 gatunkai hetuviszku ir lenkiszku. Prie popieru duodasi gražus drukuoti kupertai. Tuzinas popieru su kopertais tik 25c. Kas prisius 35c gausiu 12 popieru ir 20c verta altoreli. Už 1000 minetu popieru $8.00, už 500 $4.50, už 100 $1.10. Teiposgi pas mane gausiti visokiu knygu, szkaplieriu, rožancziu po 5 ir 15 daliu, pavincziavoniu, su gražiais abrozeliais ir be abrozeliu, medaliku, prastu isz szilkiniu abrozeliu su hetuviszkoms ir lenkiszkoms maldelems nuo 75c iki $1.00 už 100 stukiu. Rožancziai ir szkaplieriai partraukti isz Lietuvos. Reikalauju agentu lietuviu ir lenku pardavineti visokius daigtus ir duodu gera uždarbi. Pas mane galite gauti visokiu daigtu. Noredami gauti atsakyma indekite už 2c. marke. Adresuokite:
(18—9) Mathews Žukaitis,
37 Franklin St., New Britain, Conn

Iškur akur tu begi? Nugi pas Piatra Szlaki nes labai isztroszkes, o pas ji galima atsivedyti, nes jis turi puiku ir szalta bavarska alu, gardžia ruska ocziszczena arielka, cigarus net isz Havanos, o iszsigerus gauni žmogus puiku užkandi kiekviena diena, tai jau ilgiau su tamista kalbeti ne galiu. Lik sveikas turiu skubintis. Prie to jis turi puikia sale del veseliu ir mitingu ir paklauso kiekvieno, o ypacz už tlumocziu susikalbėti angliszkai. Ateikite pas mane, o asz jum pataranausiu už dyka visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiave isz kitu miestu galite gauti pas mane geriausia nakvyne.

Petras Šlakis,
3321 Auburn ave., Chicago, Ill.
(Tarpe 33 ul. ir 33 pl.)
Telephonas Root 21.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.
Suima puikias Fotografijas; už tuzinę tiktai
$2.00
Ant wesilliu ir kitokiu reikalu suima (Fotografijas kuopaikiausias.

F. P Bradchulis
Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709
S. E. Corner LaSalle & Washington sts
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3642.
Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj
Weda prowas kaip ciwilliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.
Res. 168 W. 18th Cor. Union St.
Telephone Canal 484.

AR GAVAI KATALIOGA?

Jame randasi apraszymai su paveikslais ir prekem, yvairiu elektromagnetiszku gydanczliu juostu, žiedu, padu, krutines ir plaucziu apsaugotoju; inhelatoriu, daktariszku bateriju, visokiu geriausiu gyduoliu, plauku ir usu augintoju; drukuojamu masznelliu, painu, monu ir sztuku; elektriszku žvakiu stovyluku su laikrodeliais ir tt. Kas prisius už 2c marke gaus szita katalioga dykai. Raszyk szendien.

JOHN'S SUPPLY HOUSE,
3215 S. Morgan St., Chicago, Ill.